

KRISLAI

Lūdina Ateitis. ✓
Goebbel ir Hitler.
Nauja Brošiūra.
Kodel Vis Ten Pataikote?
Prastas Pavyzdys.

Rašo A. B.

Darbo Žmonių

Dienraštis
Kaina \$5.50 Metams
Brooklyne \$7.50
Metams

LAISVĖ

THE LITHUANIAN DAILY

Visų Šalių Darbininkai,
Vienykites! Jūs Nieko
Nepralaimėsit, Tik Re-
težius, o Išlaimėsit
Pasaulį!

No. 216

Telephone 5Tagg 2-3878

Brooklyn, N. Y., Pirmadien., Rugsėjis (September) 14, 1936

Pavienio Numerio Kaina 3c.

Metai XXVI, Dienraščio XVIIII

Amalgamitų rubsiuvių uni-
jos organe "Advance" Lewis
Corey parodo liūdną ateitį Ame-
rikos žmonėms. Jis apčiuoja,
kad šios šalies pramonei ir visai
atsistojus "ant kojų," visai pa-
sivijus 1929 metų gamybos aug-
štybės, vis dar mes turėsime vi-
sus devyonis milijonus bedarbių.

Kaip ir iš kur ta armija be-
darbių atsiras? Corey sako:
Iš 1929 metais buvo apie
2,000,000 bedarbių.

Nuo 1929 metų iki 1936 metų
priaugo naujų vyrų ir moterų
ieskančių darbo, apie 3,500,000.

Naujos mašinos, darbo išna-
šumo padidėjimas išmetė lau-
kan iš darbo nuo 3,000,000 iki
4,000,000 darbininkų.

Žemės ūkis taip pat pagim-
dė keletą šimtų tūkstančių be-
darbių. Sudėkite šias skaitlines
į dailtą ir pamatysite, kad Co-
rey sako teisybę. Šita teisybė
komunistai seniai pasakoja Ame-
rikos žmonėms.

Vokietijos fašistų suvažiavi-
me kalbėjo Hitleris ir Goebbelis.
Iš vienas ir kitas perkūnijas
sivadė prieš Sovietų Sąjungą,
prieš komunizmą ir žydus. Tai
tikri karo provokatoriai tie fa-
šistiniai ricieriai. Bet pasipjau-
dymai ugnimi jie patys gali jo-
je supleskėti. Tegul jie nesap-
nuoja apie naują Brest Litovs-
ką. Dabar Sovietų Sąjunga ne-
ta, kokia buvo 1918 metais.

Iš Argentinos gavome pluoš-
tą draugų išleistas brošiūras
"Kova prieš karą ir fašizmą."
Tai drg. Ercoli prakalba, pasa-
kyta Komunistų Internacionalo
Septintam Kongrese. Argenti-
niečiai išvertė lietuvių kalbon ir
išleido brošiūros formoje. Šią
brošiūrą galite užsisakyti pas
draugą D. Solomską, Literatū-
ros Draugijos sekretorių.

Beje, da ne visi esate skaitę
projektą Sovietų Sąjungos Nau-
josios Konstitucijos. Ji ištisai
telpa "Priekalo" No. 7. Drg.
George Kuraitis yra "Priekalo"
agentas. Jis mielai noru patar-
naus tiems, kurie norėtų mėtę
jaigyti "Priekalą" su Sovietų
Naująja Konstitucija.

"Naujienose" Grigaitis skun-
džiiasi, kad jis ir jo draugai so-
cialistai atsidūrę didžiausioje bė-
doje su žiniomis iš Sovietų Są-
jungos. Sovietų Spauda esanti
Sovietų valdžios rankose, todėl
jie ja negalį pasitikėti. Jis rei-
kalauja mūs nepykti, jeigu
"Naujienose" telpa tiek daug
neteisingų žinių apie darbinin-
kų tėvynę.

Tai, žinoma, labai nevykęs
"N." redaktoriaus pasiteisi-
mas. Sovietų Sąjungos šian-
dien durys atdaros, ir kas nori,
tas žino, kokia ten padėtis yra.
Kasmet tūkstančiai turistų ją
aplanko. Beveik kiekvienos ša-
lies didžiosios žinių agentūros
turi savo korespondentus. Pav.,
New York "Times" kartais lai-
ko Maskvoje net du korespon-
dentus. Nekalbėsime jau apie
komunistinę spaudą, kuri teisin-
gai ir visapusiai nušviečia So-
vietų žemės gyvenimą.

Jei tik "N." redaktorius no-
rėtų teisybę sužinoti, lengvai ją
sužinotų. Deja, to noro nesi-
mato. Visi šie 17 metų paro-
dė, kad jis sąmoningai rinko ir
talpino savo laikraštį griežtai
vienpusišką, griežtai priešso-
vietines žinias. Ir dabar taip
tebedaro, nors, tiesa, ne taip jau
sistematiškai, kaip būdavo se-
niau.

Kodel "Naujienos" visados
pataiko paint žinias (melus)
apie Sovietų Sąjungą iš Hears-
to laikraščių, o visai nemato
jau kad ir tokio New York
"Timeso" korespondentų prane-
šimų? Gal mums paaiškins.

Rooseveltas Reikalauja Nupiginti Elektrą Žmonėm

WASHINGTON. — Pre-
zidentas Rooseveltas, kalbė-
damas pasaulinėje elektros
jėgos konferencijoje, užrei-
škė, kad privatinės elektros
kompanijos turėtų ir galėtų
nupiginti elektros kainas
vartotojams. Taipgi pagei-
davo, kad teisingiau būtų
paskirstyta įvairių įmonių
pelnai.

FAŠISTŲ KANUOLĖS DAUŽO SAN SEBASTIAN MISTĄ

SAN SEBASTIAN, Ispani-
ja. — Nesutikus respubli-
kiečiams šio miesto gynė-
jams pasiduot fašistams bė-
gyje 48 valandų, fašistai vėl
išėjo į kanuolėmis bombar-
duoti.

Pranešama, kad anarchis-
tai kitaip nesitrauks iš
San Sebastiano, kaip tik ji
padegdami ir išsprogindami.
Sakoma, kad anarchis-
tai vėl pasidarę nesukalbam-
i ir plėšią krautuves ir nam-
us. Bet kažin ar tai tie-
sa.

Beprotiški Fašistų Išmisalai apie Respublikiečių Žiaurumus

GIBRALTAR. — Be kitų
išmisų, Ispanijos fašistai
tausčia, būk respublikiečiai
"nukryžiuoję vieną kunigą."
Patys būdami bjau-
tariais skerdikais, sklei-
džia vis piktesnius išmislus
apie tariamus Liaudies
Fronto "žiaurumus."

Karti Sovietinė Pašapa Atsako į Nazių Riksmus

MASKVA. — Kadangi
"pipiras" Hitlerio propa-
gandos ministeris Goebbels
nazių suvažiavime Nurem-
berge taip kariškai-čempio-
niškai smarkavo prieš So-
vietus ir bolševizmą apskri-
tai, tai tūli sovietiniai laik-
raščiai pasiepdami jį pri-
mena Goebbeliui, kad jis tu-
rėtų džiaugtis, kad nazių
vyriausybė jį neišromijo.
kaipo nykštuką kreivakojį
išgama.

I klastuotus nazių paveik-
slus neva apie "badą Soviete-
tuose" "Pravda" atsiliepia,
kad tie paveikslai paremti
baduolių pavyzdžiais, tik ne
iš Sovietų šalies, bet iš pa-
čios Vokietijos, kurioj val-
gių stoka jau senai yra ži-
noma visam pasauliui.

SOVIETAI NE P A T E N- KINTI TROCKIO LAIKY- MU NORVEGIJOJ

MASKVA. — Sovietų vy-
riausybė pranešė Norvegi-
jai, kad jie nepatenkinti
Trockio palikimu Norvegi-
joje, nors Norvegija ir žada
laikyti jį po tokia griežta po-
licijos sargyba, kad jis "ne-
galėtų" daugiau varinėti
žmogūdiškų teroristinių
šmokslų prieš Sovietų va-
dus.

HITLERIS "IŠŠAUKIA SOVIETUS BANDYT PRADĖT KARĄ"

NUREMBERG, Vokietija. — Hitleris rugsėjo 12 d.
nei iš šio nei iš to emė re-
kauti: "Tegul Sovietų Rusi-
ja pabando mus užpulti;
mes iššaukiame, tegul pa-
bando," tai, girdi, mes apsi-
dirbsime!

Bet juk Sovietų Sąjunga
niekad nei planavo nei gra-
sino užpulti Vokietiją. Tai-
gi Hitlerio riksmą reikia su-
prasti šitaip: naziai pasine-
šę karan prieš Sovietus, ir
tik jieškinėja priekabės jį
pradėti.

Englewood, N. J.—Miesto
valdyba steigia klinika, kur
šaukia visus 20,000 Engle-
woodo gyventojų išieiepyti
nuo karštinio ligos, kuria
per tris savaites 43 žmonės
čia apsirgo ir 3 numirė.

Ispanų Fašistai Užėmė San Sebastianą Nazių Ir Italijos Amunicija

SAN SEBASTIAN, Ispani-
ja. — Fašistai atėmė San
Sebastianą iš liaudies mili-
cininkų, pereitą šeštadienį.

Pirmo fašistai kartoti-
nai bombardavo miestą Mu-
ssolinio ir Hitlerio lėktuvų
bombomis ir vokiškais ir
itališkais kanuolių šoviniais,
kad ilgiau negalėjo atsilai-
kyt miesto gynėjai. Bet
liaudies milicininkai ir res-
publikos kariai nesileido pa-
imti ir nelaisvę. Jie trokais
ir kaitais būdais pasitraukė iš
San Sebastiano geroj tvark-
koj linkon Bilbao, priplau-
kos miesto ir vakarus.

Traukdamiesi pasimė ir
kar sužeistus savo draugus.
San Sebastiane, šiaurinio
Ispanijos pajūrio mieste,
pirmiau buvo 80,000 gyven-
tojų, bet didelę jų daugumą
išsanksto pabėgo nuo fašistų,
ir dabar mieste teliko tik
keli tūkstančiai žmonių iš
vosi.

Traukdamiesi atgal, liau-
dies frontiečiai kanuolėmis
atsišaudė ir atmušinėjo fa-
šistus, kurie bandė juos pa-
sivyti ir apsupti.

Dabar Liaudies milicija
subūrė visas savo jėgas
šiaurėje apginti Bilbao.

Turėdami San Sebastiano
uostą jie galėsia juo leng-
viau gaut karo reikmenų iš
užsienių; jie taipgi tikisi
užkirst kelią respublikos gy-
nėjams gauti bet kokios
ginklų pagalbos per greti-
mą rubežių iš Francijos.

Anarchistai pirm pasi-
traukdami iš San Sebastia-
no norėję padėti ir iš-
sproginti miestą, bet to
jiem neleidus basų tauti-
ninkų milicija.

Keyport, N. J.—Ant savo
tėvo kapo nusisovė polici-
ninkas L. States, sakoma,
del nesveikatos.

NAZIAI PROVOKATO- RISKAI PLŪSTA SOVIETUS

NUREMBERG, Vokietija. — 400 Vokietijos karo
lėktuvų manevruodami rodė
savo miklumą nazių partijos
suvažiavimui. Hitleris, Go-
ebbels, Rosenberg ir kiti na-
zių vadai buvo tiek pri-
plaukę apie vadinamą
"karo pavojų iš Sovietų pu-
sės," kad daugelis gyvento-
jų iš sykio persigando, ma-
nydami, kad čia jau atlėkė
bolševikai.

New Yorko Times kores-
pondentas Birchall, iš Nu-
rembergo, sako, kad niekad
dar nebuvo girdėjęs vienos
šalies valdovus taip keikiant
ir dergiant kitą šalį, kaip
čia Vokietijos valdovai pro-
vokatoriškai plūsta Sovietų
Sąjungą, kurstydami gy-
ventojų karišką ūpą ir ne-
apykantą prieš ją.

Fašistas Landon Veid- mainiauja, būk Stojas Už Demokratiją, Taiką

PORTLAND, Maine. —
Alf. Landon, fašistinis re-
publikonų kandidatas į
Jungtinių Valstijų presi-
dentus, savo kalboj rugs. 12
d. stengėsi apgauti savo
klausytojus, būk jis kovojas
už "demokratiją ir taiką," o
girdi, Roosevelto politika
tai "sustiprinus Mussolinio
ir Hitlerio fašizmą ir vedan-
ti šią šalį į karą."

I tą Londono demagogiš-
ką šneką reikia atsakyti,
"vagie, kepurė dega!"

Juodžiausias Amerikos
fašistas Hearstas lankosi
pas Hitlerį ir Mussolinį, mo-
kinasi iš jų fašizmo ir ka-
ro politikos; tas pamokas
Hearstas perduoda Lando-
nui, aklam savo ir Wall
Stryto irankiui. Landonas
tokias hitleriškas, mussoli-
niškas lekcijas prima ir ža-
da jasias įvykdyti Ameri-
koje. Bet viešai jis mulkina
piliečius su savo "demokra-
tija" ir "taika," iš ko pats
juokiasi ir rankovė. Jeigu
tik, ant nelaimės, Landonas
taptų išrinktas, tai ir pra-
dėtų naudot Hearsto-Hitle-
rio receptus Amerikoje.

Duona iš Medžių Šiukšlių Vokietijos Gyventojam

C A M BRIDGE, Mass. —
Harvardo Universiteto 300
metų sukakties konferenci-
joje prof. Fr. Bergius, iš Vo-
kietijos, pranešė, kad Hitle-
rio valdžia dėjo daug lėšų,
idant atrast, kaip medžių
pielavinas paversti maistu.
Bergius pasakojo, būk iš
medžių šiukšlių ir atmatų
galima esą padirbti "lygiai
gerą maisto produktą, kaip
miežiai."

Bet tas nazių išradimas
parodo tik maisto stoką Vo-
kietijoje.

Amerika Atšaukia Savo Karo Laivus iš Ispanijos Vandenų

Washington. — Amerikos
valdžia atšaukia keturis sa-
vo karo laivus iš Ispanijos
pakraščiu. Jie buvę nusiųsti
duot progą šios šalies pilie-
čiam išvažiuoti iš Ispanijos.
Amerikos laivyno ministeris
C. Hull persergsti, jog kurie
Jungt. Valstijų piliečiai pa-
siliks Ispanijoje, tai tik ant
savo atsakomybės.

7 JAPONIJOS KARO LAI- VAI PRIEŠ ČINIJĄ

TOKIO. — Japonija pa-
siuntė jau septynis savo ka-
ro laivus į pietinę Činiją;
grasina pradėti veikti, jeigu
Činijos valdžia nesustab-
dysianti "japonų žudymo."
Japonų militaristai pasklei-
dė girdus, būk per pasku-
tines pustrėčios savaites
činiai nužudė keturis japo-
nus. Bet neturi įrodymų,
kas juos ištikro nužudė.

Neišsprendžiami Klausimai

WASHINGTON. — Pa-
saulio elektros jėgos konfe-
rencija svarsto tarptautinės
prekybos klausimus, pasto-
vios pinigų vertės nustaty-
mą, karo skolas ir t.t. Tik,
žinoma, dauguma šių klausim-
ų visai neišsprendžiami
kapitalistinėj santvarkoj.

ĮVAIRIOS ŽINIOS

MASKVA. — Sovietų led-
laužis "Sadko" atrado dar
dvi iki šiol nežinomas salas
Lediniame vandenyne ir ry-
tus nuo Franz Josef Žemės.

MASKVA. — Nuteistas 10
metų kalėjiman Al. Ker-
dziuk, kuris peiliu nudūrė
savo buvusią pačią, kuri,
nors teismiškaei persikyrus
su juom, nesikraustė iš jo
kambario.

Bilbao, Ispanija. — Čia
Ispanijos liaudies milicinin-
kai laiką įkalinę 4,000 fašis-
tų-imtinių. Anarchistai būk
reikalauja juos išžudyti.

Huescoj, Ispanijoje, fašis-
tai dar laikosi prieš darbi-
ninkų ir valstiečių miliciją.
Pranešama, kad 600 fašistų
karių perbėgo į respublikos
gynėjų pusę.

Madrid. — Ispanijos res-
publikiečiai šūviais iš ka-
nuolių padegė fašistų lizdą
Oviedo.

Burgos, Ispanija. — Fašis-
tai giriasi, kad jų kariuo-
menė išžudžius 2,000 res-
publikiečių, bandžiusių at-
imti Majorca salą iš fašistų.

Barcelona. — Nuteista su-
šaudyt trys kapitonai ir du
karininkai kaipo Ispanijos
fašistų veikėjai.

Šveicarijos policija skel-
biasi užtikus kelias slapas
komunistų radio stotis.

Hitleris Vėl Parodė Pasinešimą Grobti Sovietines Žemes

PROVOKATORIŠKAI GRUMOJA KARU SOVIE-
TAM; GIRIASI, BŪK NAZIAI JUOS NUGALĖSIA

NUREMBERG, Vokietija. — Hitleris rugs. 12 d.,
kalbėdamas nazių suvažiavi-
me, rijo seilę, pageidauda-
mas Sovietų Sąjungos gam-
tinių turtų:

"Jeigu mes (vokiečiai)
turėtumėm Uralus; jeigu
Sibiras būtų mūsų nuosa-
vybė; jeigu mes turėtumėm
Ukrainą," tai, girdi, Vokie-
tija "papluktų gerove."

I tuos Hitlerio grobikiš-
kus troškimus atsiliepdami,
50,000 susirinkusių nazių
skardžiai jam delnais plojo
ir šaukė "ura!" Nors Hitle-
ris atvirai nepasakė, kad jis
karu planuoja atplėsti nuo
Sovietų Sąjungos Ukrainą
su jos derlingais laukais ir
turtinomis kasyklomis, bet
naziai visai aiškiai suprato
tokiai Hitlerio intenciją.

Hitleris skundėsi, kad Vo-
kietija dabar neturinti įvai-
rių gamtos turtų, kaip kad
Sovietai, bet, esą, turėsianti
jų gauti. "O jeigu ateis va-
linda," — riaumėjo Hitle-
ris, — "kad mūsų senasis
priešas (Sovietų Rusija) pa-
darys pasimojimą ant mū-
sų, tai jūs stosite išvien su
manim iš priekio ir užpaka-
lio... ir mes su savo svasti-
kiniu kryžium nugalėsime
žydų-bolševikų sovietinę
žvaigždę."

Užsienio diplomatai ir
svetimų šalių laikraščių ko-
respondentai taipgi supra-
to, kad čia Hitleris grumo-
ja plėšimo karu prieš Sovie-
tų Sąjungą; ir jis tik provo-
katoriškais sumetimais įta-
ria Sovietus, būk jie rengia
si "užpulti Vokietiją."

Šiaudiniuose Balsavi- muose Laimi Landon

"Literary Digest" žurnalo
bandomuose balsavimuose
iki rugs. 12 d. iš devynių
valstijų paduota 61,190 bal-
sų už Landoną, 33,423 už
Rooseveltą ir 4,169 už Lem-
kė, kaipo kandidatus į Jung-
tinių Valstijų prezidentus.

Visus Sovietų Vadus Naziai Perkrikštija "Žydais"

NUREMBERG. — Hitle-
rininkai čia įtaisė Sovietų
niekinimo parodą traukinyj,
ant kurio kiekvieno vagono
didelėmis raidėmis išteplio-
ta: "Bolševizmas — nume-
rio pirmo priešas viso pa-
saulio." Viduj pilna Sovie-
tus šmeižiančių neva foto-
grafijų ir piešinių. Po kiek-
vieno Sovietų vado iškraipy-
tu paveikslu stambiai para-
šyta "žydais." Visa paroda
pašvesta pikčiausiem suži-
niem melam ir šmeižtam
prieš Sovietus.

Išvyjo iš Italijos už Žinias apie Komunistus

ROMA. — Mussolinio val-
džia ištrėmė iš Italijos Unit-
ed Press korespondentą H.
T. Gorrell'į už tai, kad jis
perleido Amerikon žinias
apie pakilusią komunistų
veiklą Romoj, Terni ir ki-
tuose miestuose.

Tačiau pati Italų valdžia
pripažino, kad Terni suėmė
20 komunistų, belipdant
jiems plakatus apie Ispani-
jos revoliucinių darbininkų
pasisekimus. Plakatai taip-
gi šaukė darbininkus rasti
Ispanijos Liaudies Frontą
prieš fašistus.

Atidarė Naują Milžiniš- ką Elektros Dirbyklą

BOULDER CITY, Neva-
da. — Prezidentas Roose-
veltas rugs. 11 d., paspaus-
damas elektros knypkį Wa-
shingtono paleido veikti
naujai pastatytą Boulder
tvenkinio elektros dirbyklą.
Tvenkinio ir jos pastatymas
lėšavo valdžiai \$165,000,000.
Viską galutinai įtaisius,
Boulder Dam duos tiek ele-
ktros jėgos, kaip 1,850,000
arklių. Šios elektros užteks
ne tik apylinkei, bet jos jė-
ga bus perleidžiama ir į Los
Angeles, Cal., už 300 mylių.

Talavera Miestas Yra Liau- dies Frontiečių Rankose

TOULON. — New Yorko
Times korespondentas Wal-
ter Durant patvirtina, kad
Ispanijos respublikos milici-
ja atėmė iš fašistų Talavera
de la Reina, už 65 mylių nuo
Madrido. Sykiu jis prane-
ša, jog kada fašistai buvo
pirmiau laikinai užėmę šį
miestą, tai jų morokiečiai
kariai ilgais, riestais pei-
liais skerdė gyventojus, ku-
riuos tik sučiupo, masiniai
žagino moteris ir merginas
ir be jokio susivaldymo plė-
šė krautuves ir namus.

ISPANIJĄ GRĄŽINA SVETIMŠALIAM BIZNIUS

MADRID. — Ispanijos res-
publikos valdžia praneša,
kad yra sugrąžinamos sve-
timšalių dirbtuvės jų savi-
ninkams, kurias laikinai bu-
vo užėmę respublikiečiai.
Bet dar nėra žinios, ar grą-
žina amerikonom Fordo ir
General Motors fabrikus
Barcelonoj.

LAISVĖ

LITHUANIAN DAILY PUBLISHED BY

The Laisve Inc.

every day, except Sunday

46 TEN EYCK STREET, BROOKLYN, NEW YORK

SUBSCRIPTION RATES:

United States, per year	\$5.50
Brooklyn, N. Y., per year	\$7.50
Foreign countries, per year	\$7.50
Canada and Brazil, per year	\$5.50
United States, six months	\$3.00
Brooklyn, N. Y., six months	\$4.00
Foreign countries, six months	\$4.00
Canada and Brazil, six months	\$3.00

Entered as second class matter March 11, 1924, at the Post Office at Brooklyn, N. Y., under the Act of March 3, 1879.

Kliedi

Hearsto spauda bando naudoti visokias kvailys tas, kad sudaryti Amerikos žmonėse nuogąsio jausmą dėl komunistinio judėjimo stiprinimo. Pav. pereito ketvirtadienio "American" išspausdino pareiškimą, būk komunistai palaiką savo TUUL (Darbo Uniją Vienybės Lygą) su 200,000 narių, kurie dabar slapta veikia Amerikos Darbo Federacijoj.

Tokis pareiškimas — kvailybė, melas. TUUL likviduota jau senai. Nepalaiko ji jokių "vienetų" (kurių Hearstas komunistams priskaito 21), komunistai priklauso ADF, kaip ir visi kiti darbininkai, tomis pačiomis teisėmis, be jokios savo ypatingos organizacijos.

Bet, mat, Hearstui norisi nuolat ir nuolat kovoti komunistus. Jeigu jis neturi argumentų, tai juos pasigamina.

"Darbininkų Žodžiui" Keturi Metai

Šį mėnesį sukanka lygiai keturi metai, kaip pasirodė pirmas "Darbininkų Žodžio" (kanadiečių savaitraščio) numeris. Per tuos ketveris metus laikraštis tobulėjo, kaip turiniu, taip ir technikiniai. Pagaliau, jis didėjo formatu ir puslapių skaičiumi. Šiuo tarpu "Darbininkų Žodis" — ne laikraštukas, bet laikraštis pilnoj to žodžio prasme. Rašydamos apie sukaitytus, pats "D.Ž." (No. 37), be kitko, nurodo:

"Darbininkų žodis" nemažai padėjo Kanados lietuviams klasinio susipratimo pasiekti. Per jo špaltas nuolatos gvildinami įvairūs šių dienų klausimai. Buvo vedamas savitarpinio lavinimosi skyrius. Buvo perleista kuone visa Dimitrovo kalba suvienyto fronto klausimu. Apie šeimyną, perspausdinom draugo Kapsuko knygtę. Sunku išvardinti viską, kas buvo talpinama.

"Darbininkų žodžiui" teko paskleisti tarpe Kanados lietuvių darbininkiškos vienybės dvasią, kuri, kaip mes šiandien matom, puikiai pražydėjo. Nebus perdėta, jei pasakysime, kad Kanados lietuvių stovi suvienyti prieš fašizmą ir karą, išskyrus vieną kitą atsisakyti.

Jei paimti Kanados Lietuvių Kongresą, tai ir čia daug kredito tenka "Darbininkų žodžiui." Jis nuolatos aiškino apie padėtį Lietuvoje ir ragino imtis kokių nors žygių, kad padėti Lietuvos darbo žmonėms. Ir reikia pasakyti, kad tas kongresas buvo labai pasekmingas.

Bet ne viskas pasiekta, kas buvo galima, nurodo mūsų draugų savaitraščio redakcija, nes

Trūkumų buvo gana daug. Juos paslėpti būtų didelė žala. Rasime daugelį kolonijų, kur nebuvo užtektinai dedama pastangų gauti naujų skaitytojų ir senus palaikyti. Rasime tokių kolonijų, kur draugai nesistengė organizuoti korespondentų būrelius ir lavintis rašyti korespondencijas, kad suteiktus laikraščiu žinių iš tų kolonijų. Didelė klaida manyti, kad tik redakcijos darbas užpildyti laikraštį. Yra ir kitų trūkumų, kuriuos turėtų patys draugai išskirti susirinkimuose ar spaudoje.

Penktus metus pradėdami turime pasistatyti sau užduotinį dirbti per visus metus, kad "Darbininkų žodį" paskleisti kuoplausiai, pagerinti jį visapusiai ir sustiprinti jį finansinai. Lai šie penkti metai būna jubilėjiniais metais.

Mes linkime "Darb. žodžiui" laimėti visus Kanados lietuvių darbo žmones į savo pusę.

Ir Vėl!

Rašydamos apie Ispanijos fašistų "linkimą linkui komunizmo," "Naujienuos" šitaip filosofuoja:

Bet yra pastebėtina, kad Ispanijos fašistai žada ir stambių ekonominių bei socialinių reformų. Jie pasisako "prieš kapitalis-

tišką sistemą," skelbia darbininkams "teisę dirbti," ketina pakelti gyvenimo lygį socializmo darbininkams ir pripažįsta žemės reformos reikalingumą. Apie darbo teisę jų manifeste sakoma taip:

"Kiekvienas ispanas turi teisę dirbti... Naujoji valstybė patvarko, kad kiekvienas privalo dirbti, ir netoleruos to, kad kas nors gyventų svetimais kaštais."

Tai skamba beveik taip, kaip naujame konstitucijos projekte, kurį šią vasarą paskelbė Rusijos sovietų valdžios komisija su Stalinu priešakyje. Tame projekte irgi kalbama apie "teisę dirbti" ir apie kiekvieno žmogaus "pareigą dirbti."

Mūsų skaitytojai atsimena, kad "Naujienuos" tuomet nurodė, jogei toje "teisėje" dirbti ir darbo "pareigoje" nieko pažangaus, šios gadynės atžvilgiu, nėra. Komunistai su mumis ginčijosi. Dabar jie gali pasigėrėti tuo, kad tuos Maskvos neva "revoliucingus" išmadimus į savo programą įdėjo Ispanijos fašistai!

Na, sulyg "Naujienuos" redaktorium, tai, vadinasi, Sovietų konstitucija jau "sukritikuota," nes fašistai pasiėmė kaip tik pačius geriausius dalykus, "teisę dirbti" ir "pareigą dirbti." O mes pasakysim, kad jeigu "Naujienuos" redaktoriui labai nepavyko sulyginimas "krikščioniško komunizmo" su "bolševikišku komunizmu," tai jam juo labiau nepavyko sulyginimas virš paminėtojo dalyko!

Del paties "teisę dirbti" ir "pareigą dirbti" dalyko, mes anuo laiku esame pasakę, kad tegalimas tik ten, kur panaukintas žmogaus žmogumi išnaudojimas, kur visi darbo įrankiai suvisuomeninti, kur valdžia randasi pačių darbo žmonių rankose. Norėdamas pasiekti savo tikslo, t. y., sukritikuoti bei pažeminti Sovietų Sąjungos konstitucijos projektą, "Naujienuos" redaktoriaus išgnyba iš ten tik "teisę dirbti," palikdamas pačius svarbiausius skyriaus dalykus. Minėtas (118) konstitucijos straipsnis sako:

SSSR piliečiai turi teisę darbui—teisę gauti garantuotą darbą, apmokant jų darbą atitinkamai jo kiekiui ir kokybei. Teisę darbui užtikrina socialistinė laudies ūkio organizacija, nenuolaikoma sovietinės visuomenės gamybinių jėgų augimas, ūkio krizių nebuvimas ir bedarbės likvidacija.

Jokioj kapitalistinėj šalyj tokio dalyko, kaip teisę dirbti, negalėtum pritaikyti, nes ten nėra socialistinės laudies ūkio organizacijos, nėra panaikinta nedarbas, ir kt.

"Naujienuos" redaktoriui turėtų žinoti, jog Ispanijos fašistai, pagaliau, nieko panašaus nebando daryti—socializmas jiems rūpi, kiek Morganui arba Hitleriui. Kodel P. Grigaitis užsimanė tokias analogijas daryti, sunku ir beįsivaizduoti.

Iš jo tolimesnių išvadų žinomų mes surandam, kad tas "fašistų radikalizmas," žinoma, yra daugiausia tik priedanga, po kuria jie nori paslėpti savo atžagareiviskus tikslus... Jeigu taip, tai kodel "Naujienuos" matė reikalo "užminti ant kojos" naujam Sovietų konstitucijos projektui? Argi jis mano, kad tuo būdu ne labuosius komunistus pažemins? Na, o jei, sakysim, jam tas pavyktų, tai tuo pačiu būdu jis pažemintų ir socialistus, ir visus Ispanijos kovotojus prieš fašizmą, o padėtų fašistams.

Kad Ispanijos fašistai naudoja radikales frazes, paimtas iš komunistų ir socialistų platformų, tai neįstabu. Ar Vokietijos fašistai ne tą patį darė? Juk Hitleris net ir savo partiją pavadino "socialistine" ir į savo programą įdėjo komunistų-socialistų punktų (nusavinimas fabriky, etc.). Bet ar jis tai vykdė gyveniman? Nieko panašaus! Žodį "socialistinis" Hitleris vartojo delto, kad tai jam gelbėjo prisigerinti prie socialistuojančių darbininkų; "revoliucinius" punktus savo programon jis dėjo tam, kad jais pasigavus daugiau žmonių (jam tas, daliai, ir pavyko). Kaip greit Hitleris pasigrobė galia, taip greit savo programą pamiršo. Jei Ispanijos fašistai pagrobų galia į savo rankas, tai jie ant savo paskelbtos programos nusispjautų ir darytų viską, kas fabrikantams, dvarponiams, kunigijai ir militaristiniams viršininkams būtų naudinga.

Skelbti ką nors—vienas dalykas, o vykinti tai gyveniman—visai kitas.

Tebesisieloja

J. V. Stilsonas-Butkus dar vis rašo savo "išlaisvinimo istoriją." Tas žmogus, pabuvęs kalėjime kelis mėnesius, matyti, pasirengęs metus-kitus rašyti savo "išlaisvinimo istoriją." Bet toj "istorijoje" jis sumaišo dangu su žeme. Jūra tam vyru iki kelių. Puola jis kiekvieną, kuris patarė jam eiti kalėjiman 1919 ir

1920 metais. Labiausiai jis puola d. J. Šukį, sėdėjusį kalėjime ir apie savo įkalinimą ir išlaisvinimą neparąšiusį (jei ne klystam) nei eilutės ir nieko del to neapkalbinusį (išskaitant kapitalistinę sistemą ir jos palaikytoją Wilsono administraciją).

Girdi, "Šukys, ipykęs del įvykių minėtam ((IX) LSS suvažiavime, sukurstė prieš mane didžiumą tų pačių draugų, kurie stojo, kad neičiau kalėjiman... Bet Stilsonas tų draugų patarimo eiti į kalėjimą neklausęs, o klausęs "partijos disciplinos" (mat, kada disciplina jam buvo klausytina!).

Bet tai yra nesamone. Jokia partijos disciplina nesulaikė nuo kalėjimo nei d. Debsio, nei d. Ruthenbergo, nei d. Šukio, nei kitų kovotojų prieš karą. Ji tesulaikė

tik vieną Stilsoną.

Dabar tas pats Stilsonas tą pačią Komunistų Partijos discipliną prakeikė, ją paneigė, jos nebepaiso! Dabar jis randa reikalo plūsti Komunistų Partiją. Po draug jis nesigėdina niekinti tokį d. Šukį, užsitarnavusį veikėją, kuriam Stilsonas niekad neprilygo ir neprilygs.

Pats prašęs policijos jį areštuoti, Stilsonas paskui slapstėsi nuo kalėjimo. Amerikos lietuviams darbininkams (daugiausiai komunistams) jis lėšavo arti 20 tūkstančių dolerių. Po to trumpai pasėdėjęs kalėjime, jis sielojosi ne prieš tuos, kurie jį suareštavo, teisė ir kalino, t. y., prieš buržuaziją, bet prieš komunistus ir visus, kurie jį gelbėjo!

Tokio nedėkingo ir šalapatrisko žmogaus kaip Stilsonas, sunku kur nors kitur surasti.

MOKSLAS IR TECHNIKA

Mechaniskās Medvilnės Rinkėjas

Inžinieriai broliai Jonas ir Mack Rust išrado naują mašiną medvilnei rinkti. Iki šiol tų mašinų yra padaryta viso labo tik dešimt: aštuonių randasi Amerikoje ir dvi Sovietų Sąjungoje. Taipgi vienas brolių (Jonas) Rust šiuo laiku randasi Sovietų Sąjungoje.

Kelios dienos atgal naujoji mašina buvo išbandyta medvilnės lauke ant Willermano farmos, Stoneville, Miss.

Milžiniška mašina, apie 50 pėdų augščio, eidama per lauką, skina išnokusią medvilnę pagalvą 1,344 plieninių pirštų ir sudeda į milžinišką maišą. Į aštuonias valandas mašina atlieka tiek darbo, kiek galėtų atlikti 75-80 darbininkų rinkdami medvilnę rankom. Išradėjai tvirtina, jog medvilnės auginimo kaštai bus sumažinti iki ketvirtadaliui to, kiek dabar kaštuoja.

Tačiaus mašina dar nėra pilnai tobula. Jinai yra per daug brangi del mažų fermerių; jinai reikalauja lygaus lauko; jinai kartais nuskina nepilnai išnokusios medvilnės pūkelius, ir jinai taipgi kartais praima savo reikalingų dalykų į vatą. Bet visi tie netobulumai, veikiausia į trumpą laiką bus pašalinti ir mašina bus paimta plačiam vartojimui medvilnės laukuose. Jeigu tas išsipildys, tai dešimtyje pietinių valstijų, kur dabar yra išvystytas medvilnės auginimas, turės įvykti ekonominė revoliucija.

Apie 5,000,000 arklų ir mulų, dabar vartojamų medvilnės apdirbimui, turės būti pašalinti iš darbo lauko. Apart to, apie 25,000,

000 akerių žemės, kur dabar auginamas pašaras tiems mulams ir arklams, neteks marketo. Toliau einant mes surasim, jog apie 9,000,000 žmonių, daugiausia negrų, šiais laikais gyvena iš vatos apdirbinėjimo. Išmesti iš medvilnės plantacijų tie darbininkai bėgs į miestus ir didins (jau ir taip didelis) bedarbių eiles.

Permatydami tą perversmą medvilnės industrijoj, broliai Rust visą pelną nuo išdirbinėjimo tų mašinų skiria naudai išmestiems iš darbo darbininkams.

Matot, šiais laikais, kuomet technika yra pasiekus augščiausio laipsnio, net išradėjai "pasiaukodami" mano "išgelbėti" kapitalistinės ekonomijos politiką. Kiti uolūs kapitalizmo gynėjai ragina įstatymų keliu uždrausti išdirbinėti ir vartoti tą mašiną, nes ji didina bedarbę.

Tiesa, kiekvienas naujas

V. R.

"Laisvės" Vajui Artinantis

Su 1 d. spalio (Oct.) prasidės vaju gavimui "Laisvės" naujų skaitytojų. Norime būti praktiškais, neužsimosime ant labai didelio skaičiaus naujų skaitytojų savo dienraščiu. Kalbėsime apie tokių skaičių, kokį rimtai darbuojantis turėtume gauti—1,000 naujų prenumeratorių.

Draugams, kurie darbuosis laike vaju, bus skiriamas dovanos. Naujiems skaitytojams bus nužeminta kaina ir bus duodama dovanų knyga Mortos Vilkenės Divorsas. Bet ką daugiau naujo reiktų pridėti prie mūsų dienraščio vaju?

Mes prašome iniciatyvos iš draugų, kurie yra dirbę praėjusiuose vajuose, kurie turi patyrimų, kaip prieiti prie žmonių, esančių toliau išsadamų, kuomet bus panaikintas kapitalizmas ir įsteigta tokia ekonominė tvarka, kokia dabar randasi Sovietuose.

Pradėkime iš kito galo. "Laisvės" platintojai pirmiau rašydavo savo išpūdžius iš patyrimo darbuojantis jau vaju praėjus. Būtų naudinga, kad patyruosieji dienraščio platintojai prieš vaju duotų per dienraštį patarimus, kaip prieiti prie žmonių, ir kaip

juos užinteresuoti, kad skaitytų "Laisvę". Tuomi padėtų pasimokyti daugeliui naujų dienraščio platintojų.

Taipgi svarbu, kad darbininkų organizacijų kuopos rūpestingai pasvarstytų vaju reikalą ir būtų gražu, kad, kurios išgali, skirtų savo miesto veikėjams dovanas už pasidarbavimą gavime "Laisvei" naujų skaitytojų.

Pernai vaju prasidėjo anksti. Su pirmą dieną spalio pradėjo ateidinėti naujų prenumeratų. Anksti pradėkime ir šiemet. Greit bus paskelbtas "L." direktorių tarybos priimtas vaju planas ir greit bus išsiuntintos kortelės gavimui naujų skaitytojų.

Prašome visų draugų, veikusių praėjusiuose vajuose, darbuotis šiame vajuje. Iš anksto susiorganizuokime talkas ir darbuokimės, kad vaju būtų sėkmingas. Ispanijos darbininkų kovos už laisvę, Amerikos plieno darbininkų pasiryžimas organizuoti į uniją privalo būt mums inspiracija platinimui savo dienraščio, skleidimui darbininkiškos apšvietos.

P. Buknys.

P. S. "Laisvės" Sidabrinio Jubilėjaus Certifikatus šiūom tarpu įsigijo šie draugai: John Lucas, Campbell, Ohio, \$2.25; J. Gittuz, Bedford, Mass., \$2.00; W. Zmuidinovich, Bridgewater, Massachusetts, \$2.00; Antanas Jakštys, Detroit, Mich., \$2.00; John Grubis, Brooklyn, N. Y., \$1.50. Sekanti draugai įsigijo po \$1 Certifikatus: A n t a n a s Buividas, Dorchester, Mass., Michael Jackson, Brooklyn, N. Y., A. Beleskevičius, Cambridge, Mass., A. Pakarklis, Cambridge, Mass., F. Obrikis, Kulpmont, Pa., Adam Totorelis, Hartford, Conn. ir P. O. Gasper, Sparta, Mich.

Sirdingai dėkavojame draugams už paramą ir prašome kitų draugų, kurie dar n e t u r i t e Certifikatų, tuojaus įsigyti. Certifikatų platinimas greit baigsis, tad nesivėlinkite, draugai, užsiregistruoti "Laisvės" remėjais su jos 25 metų jubilėjum.

P. B.

ŠYPSENOS

Yra ir Dorų

Pamokslininkas, sakydamas pamokslą apie išgyvenimą šeimyninių ryšių aktočiuose, suriko: "Kelias gi judžių žvaigždes jūs galite įvardyti, kurios dar niekad perskyrų teisme nebuvo?"

Tyla;—paskui, kur tai užpakalinėse sėdynėse, pasigirdo balsas: "Aš viena žinau, tai Rin-Tin-Tin."

Yra Priežastis

Plonas: "Sakyk tu man, kodel škotas dūdorius, savo dumplinę dūda dūduodamas, visuomet vaikščioja pirmyn ir atgal?"

Storas: "Matai, į judanti daiktą visuomet sunkiau kuo nors pataikyti."

Mažiau ir Daugiau

Svečias: "Ar daug sniego jūs šimet turėjote?"

Farmerys: "Turėjau gana daug, bet šis mano artimas kaimynas žymiai daugiau turėjo."

Svečias: "Kaip gi tai jūsų kaimynas galėjo daugiau turėti?"

Farmerys: "Mat, jis turi daugiau žemės, negu aš."

Surinko Juodvarnis.



TROCKIS, gyvendamas užsieny, darė suokalbčius žudyti Sovietų valdžios ir partijos vadus, o Trockio instrukcijas vykdė Zinovjevas, Kamenevas ir kiti. Paveiksle (dešinė) Trockis su savo sekretorium Wolf.

KALTINIMO AKTAS

G. E. Zinovjevo, L. B. Kamenevo, F. E. Evdokimovo, I. N. Smirnov, I. P. Bakajev, V. A. Ter-Vaganiano, S. V. Mračkovskio, E. A. Dreicerio, E. S. Golcmano, I. I. Reingoldo, R. V. Pikele, V. P. Olbergo, K. B. Bermano-Jurino, Friso Dovydo (Kruglianskio), M. Lurje ir N. Lurje byloje, kaltinamų prasižengimuose, numatytuose RSFSR Krim. Kod. 58-8, 19-58-8 ir 58-11 straipsniais.

1935 metais sausio 15-16 dieną SSR Sąjungos Vyriausios Karo Kolegijos išvažiavimo Sesijs Leningrado mieste buvo paskelbta byla apie palėpinę kontrevoliucinę zinovjevių grupę, kuri save vadino "Maskvos centru", svarbiausia vadai kurios, greta su kitais nuteistais tuo byloje, buvo G. E. Zinovjevas, L. B. Kamenevas, G. E. Evdokimovas ir I. P. Bakajevas.

Išanginio ir teismo tardymų toje byloje buvo nustatyta, kad taip vadinamas "Maskvos centras" eilės metų bėgyje vadovavo kontrevoliuciniam veikimui įvairioms palėpinėms zinovjevių grupėms ir tame skaičiuje kontrevoliuciniam veikimui Leningrado Nikolajev-Kotolnovo grupėi, niekšiskai užmušusiai 1934 m. gruodžio 1 d. drg. S. M. Kirovą.

Teismo nustatyta, kad taip vadinamas "Maskvos centras", būdamas idejiniu ir politiniu Leningrado zinovjevių grupės vadovu, žinojo apie teroristinius tos grupės nusistatymus ir visai tuos nusistatymus kurstė. Tą turėjo pripažinti ir neigiantieji bile kokį savo dalyvavimą drg. S. M. Kirovo užmušime kaltinamieji Zinovjevas, Kamenevas, veidmainiškai pareiškė teisme, kad už drg. Kirovo užmušimą jie neša moralinę ir politinę atsakomybę.

Kaip dabar paaiškėjo, prieš pusantų metų tardant bylą apie drg. S. M. Kirovo užmušimą, tardymo ir teismo organų rankose nebuvo visų davinų, parodančių tikrąją rolę baltagvardietiškam teroristiniam palėpiniam veikime zinovjevių vadovų taip vadinamo "Maskvos centro", iš vienos pusės, ir trockistinės palėpės vadovų, iš kitos pusės.

Remiantis naujai atradusiomis aplinkybėmis, išaiškintomis tardymo organais 1936 m. ryšyje su susekimu eilės teroristinių trockistų ir zinovjevių grupių, tardymo nustatyta, kad nuteisti "Maskvos centro" byloje Zinovjevas, Kamenevas, Evdokimovas ir Bakajevas išties ne tik žinojo apie teroristinius nusistatymus savo šalininkų Leningrade, bet ir buvo tiesioginiais drg. S. M. Kirovo užmušimo organizatoriais.

Tardymo taipgi nustatyta, kad Zinovjevas, Kamenevas, Evdokimovas, Bakajevas ir visa eilė kitų kaltinamų dabartinėje byloje, apie kuriuos bus pasakyta žemiau, buvo iniciatoriai ir organizatoriai ruošiamų pasikėsimų ant gyvybių ir kitų VKP(b) ir sovietų vyriausybės vadovų.

Tardymo lygiai taip pat nustatyta, kad savo prasižengiamąją teroristinę praktiką zinovjevičiai pravėdė tiesioginiame bloke su trockistais ir su esančiu užsienyje L. Trocki.

Šitos naujai išaiškintos apystovos neabejotinai nustato:

1) kad 1932 metų gale įvyko trockistų ir zinovjevių grupių apsievinijimas, organizavusių apvienytą centrą sąstato patraukty kaltininkais šioje byloje Zinovjevo, Kamenevo, Evdokimovo, Bakajev, (nuo zinovjevių) ir I. N. Smirnov, Ter-Vaganiano ir Mračkovskio (nuo trockistų);

2) kad tų kontrevoliucinį grupių apsievinijimo pagrindinė sąlyga buvo savitarpis pripažinimas individualio teroro linkui VKP(b) ir sovietų vyriausybės vadovų;

3) kad būtent nuo to laiko (1932 metų galo) trockistai ir zinovjevičiai sulig tiesioginio L. Trockio nurodymo, gauto apvienyto centro per specialius agentus, savo žalingą veikimą nukreipė prieš VKP(b) ir sovietų vyriausybę, svarbiausiai, į teroro organizavimą prieš žymiausias vadovybes;

4) kad tais tikslais apvienyto centro buvo organizuotos specialios teroristinės grupės, paruošusios eilę praktiškų priemonių drg. drg. Stalino, Vorosilovo, Kaganovičiaus, Kirovo, Ordžonikidzės, Zdanovo, Kosioro, Postiejevo ir kitų užmušimui.

5) kas vienos tų teroristinių grupių, Nikolajev-Rumencevo, Mandelštamo, Levino, Kotolnovo ir kitų sąstato, nuteistų SSR Sąjungos Vyriausios Karo Kolegijos teismo 1934 m. gruodžio 28-29 d., buvo įvykdyta 1934 metais gruodžio 1 d. sulig tiesioginiais Zinovjevo ir L. Trockio nurodymais ir po tiesioginiu vadovavimu apvienyto centro niekšiskas drg. S. M. Kirovo užmušimas.

1. Trockistiniai-zinovjevietiškas apvienytas teroristinis centras.

Zinovjevo, Kamenevo, Evdokimovo, Mračkovskio, Bakajev, ir eilės kitų kaltinamų parodymais šioje byloje neabejotinai nustatyta, kad vieninteliu trockistų ir zinovjevių bloko organizavimo motyvu buvo siekimas būtinai užgrobti valdžią ir kad vienintelė griežta priemonė tam buvo pasirinkta teroristinių aktų organizavimas prieš žymiausias partijos ir vyriausybės vadovybes.

Nustoję visokios atramos darbininkų kla-

sėje ir SSRS liaudies darbo masėse, nustojo viso savo idejinio bagažo, neturėdami rąkose nė jokios politinės programos, persunkę pikta neapykanta linkui mūsų tėvynės socialistinių pergalių, trockistiniai-zinovjeviško kontrevoliucinio bloko vadai — Trockis, Zinovjevas ir Kamenevas galutinai nusirito į baltagvardiečių balą, susidėję ir susiliejo su pačiais bauriausiais sovietų valdžios priešiniais, tapo organizuojama jėga su triuškinčiu SSRS eksploatatorių klasių likučiu. Nusiminimo ir neapykantos jėgų priejo prie niekšiskiausios kovos priemonės su sovietų vyriausybe ir VKP(b) vadovais—prie politinių užmušimų.

Iškarto pirmų socializmo pasiekimų SSRS akyvaizdoje jie nenustoję sunkumų atsiradimo vilties, su kuriais, jų išskaidavimu, sovietų vyriausybė nepajėgė apsidirbti. Bet matydami paskui, kad tie sunkumai pasekmingai nugalami, ir mūsų šalis išeina iš sunkumų nugalėtoja, jie atvirai orientavosi į tarptautinių santykių įsitempimą, į karą ir sovietų vyriausybės pralaimėjimą.

Nematydami sau palankių perspektyvų, jie imasi už ginklo, organizuoja palėpinės teroristines grupes ir paleidžia apyvartoti šlykščiausią kovos priemonę—terorą. Dabar trockistų-zinovjevių suokalbiniškai savo kovą prieš VKP(b) ir sovietų valdžią motyvuja jau ne, būk tai, neteisėgia partijos ir sovietų valdžios politika, ne tuo, kad būk VKP(b) ir sovietų valdžia veda šalį pražūtin, kaip melagingai ir šmeižiančiai jie tvirtino pirmiau. Svarbiausiu teroro taikymo motyvu jie dabar skaito socializmo statybos pasisekimą SSRS, pasisekimus kultūrinio ir ekonominio šalies pakilimo dalyke, koki pasisekimai, demonstruoja idejinį ir politinį trockistų ir zinovjevių bankrotą, dar labiau įpykina juos prieš sovietų valdžią ir padidina pas juos siekimą atkerstyti sovietų valdžią už savo politinį pravirtimą teroro pri-taikymo keliu.

Nežiūrint į užsispyrusį gynybą kaltinamasis Zinovjevas turėjo po jam pareikšto tardymo organų kaltinimo sunkumų pripažinti, kad:

"...Trocksistų ir zinovjevių centras statė sau svarbiausią uždavinį užmušti VKP(b) vadovus ir, pirmoje eilėje, drg. Stalino ir Kirovo užmušimą" (XII t., b. p. 16).

Kitas to centro dalyvis, kaltinamasis Reingoldas, tardyme 1936 metais liepos 3 d. parodė:

"...Svarbiausia, kame susiję visi bloko dalyviai, buvo... pripažinimas visų jėgų konsolidacijos reikalo partijos vadovavimo užvaldymui. Aš privalau pripažinti, kad trockistų ir zinovjevių bloko pagrindinis uždavinys buvo pajėga prašalinti VKP(b) ir sovietų vyriausybės vadovybę ir visų pirma, Stalina. 1932 metų gale centras priėmė nutarimą apie organizavimą teroristinės kovos prieš VKP(b) ir vyriausybės vadovybę. Man yra žinoma, kad trockistinė bloko dalis gavė direktyvą iš L. D. Trockio apie perėjimą prie teroro ir pasikėsimų ruošimo prieš Stalina." (XXVII t. b. p. 52).

Apie tai pat išsamiu būdu pilnumu davė parodymą tardyme 1936 m. liepos 23 d. kaltinamasis Kamenevas. Kaltinamasis Kamenevas parodė:

"...Išėjimas iš sunkumų, VKP(b) CK politikos pergalėjimas išaukė mūmuse naują įnirimo ir neapykantos pakilimą prieš partijos vadovybę ir, pirmoje eilėje, prieš Stalina."

"...Mes, t. i. zinovjevių kontrevoliucinės organizacijos centras, kurios sąstata aš išvardinau pirmiau ir trockistinė kontrevoliucinė organizacija Smirnov, Mračkovskio ir Ter-Vaganiano asmenys susitarė 1932 metais apie abiejų apsievinijimą, t. i. zinovjevių trockistinės k-r. organizacijų dėl bendro ruošimo teroristinių aktų įvykdymui prieš CK vadovus ir, pirmoje eilėje, prieš Stalina ir Kirovą."

"...Svarbiausią glūdį tame, kad ir Zinovjevas ir mes,—aš—Kamenevas, Evdokimovas, Bakajevas ir trockistų vadovai—Smirnovas, Mračkovskis, Ter-Vaganiano 1932 metais nutarė, kad vieninteli priemonė, su kurios pagalba mes galim tikėtis atėjimo prie valdžios yra organizavimas teroristinių aktų įvykdymo prieš VKP(b) vadovus pirmoje eilėje prie Stalina. Ant šitos butent teroristinės kovos bazės prieš VKP(b) vadovus ir buvo vedamos derybos tarp mūsų ir trockistų apsievinijimo." (XV t. b. p. 10, 12 ir 13).

Kaltinamasis Kamenevas toliau parodė: "...Orientavimas gi į sunkumų nenugalėjimą, kuriuos šalis pergyveno, į kri-

zišką ūkio padėtį, į partijos vadovybės ūkio politikos krachą, 1932 metų antram pusmetyj jau buvo aiškiai sumuštas.

Šalis po VKP(b) vadovavimu, nugalėdama sunkumus, pasekmingai ėjo ūkiško augimo keliu. Mes to negalėjome nematyti. Rodytusi, kad mes privalėjome nutraukti kovą. Vienok, kontrevoliucinės kovos logika, plikas, beidejinis kėsinimasis į valdžią pavedė mus kita kryptimi. Išėjimas iš sunkumų, VKP(b) CK politikos pergalė išaukė mūmuse naują įnirimo ir neapykantos pakilimą prieš partijos vadovybę ir, pirmoje eilėje, prieš Stalina." (XV t. b. p. 27).

Tą pat tvirtina ir kaltinamasis Evdokimovas, davęs rugpjūčio 10 d. plačius parodymus apie apvienyto centro organizavimą ir jo teroristinius nusistatymus. Į tardymo klausimą apie tai, ant kokio pagrindo atsirado trockistų ir zinovjevių blokas, kalt. Evdokimovas parodė:

"...Mračkovskis pareiškė: "Viltį į partijos politikos krachą reikia skaityti pasmerkta. Iki šiol vartotos kovos priemonės nedavė teigiamų rezultatų. Liko vienintelis kovos kelias—tai pajėga prašalinti partijos ir vyriausybės vadovybę..." Matydami, kad aš sutinku su juo, Mračkovskis jau be jokio atsargumo baimės, kad manyje jis neris palaikymo, tęsia: "Reikalinga prašalinti Stalina ir kitus partijos ir vyriausybės vadovus. Šitame svarbiausia užduotis."

Čia pat Mračkovskis pranešė man, kad trockistai gavo direktyvą iš Trockio apie reikalingą organizuoti teroristinius pasikėsimus ant partijos ir vyriausybės vadovų, kad Trockis, esąs, už Sąjungos ribų, teisingai nusako kovos užduotis su VKP(b) vadovybe. Greta su tuo kovos logika jis pats ir kiti trockistai priėjo prie išvados, kad teroras yra vienintelis pasilikęs kovos kelias..."

Smirnovas išsvystė tokias pat pažiūras, kaip ir Mračkovskis... Išvadoje Mračkovskis ir Smirnovas pasiūlė apvienyti trockistų ir zinovjevių jėgas ir eiti prie sukūrimo užkonspiruotų teroristinių grupių, teroristinių aktų įvykdymui prieš partijos ir vyriausybės vadovus" (XXXVI t., b. p. 10).

Analogiškus parodymus davė ir Maskvos teroristinio centro narys I. I. Reingoldas, parodęs sekantį:

"...Su Kamenevu aš susitikau 1933 metų antroje pusėje, o taipgi 1934 metais, pas jį bute Karmanicko skersgatvyje Maskvoje. Kamenevas įkainavo padėtį, apytikriai, taip pat, kaip ir Zinovjevas, prie ko parėmė savo tas išvadas ekonominės ir politinės padėties šalyje analizę. Kamenevas priėjo prie išvados, kad dalykas visgi eina ne prie katastrofos, o prie pakilimo; todėl visi automatinio kracho laukimai nepagrįsti, o susidariusi vadovybė per daug kietas granitas, kad tikėtis tuo, jog toji vadovybė pati suskils. Iš čion Kamenevas darė išvadą, kad "teks vadovybę skaldyti."

Kamenevas nekartą citavo Trockį apie tai, kad "visas dalykas viršuje", ir kad todėl reikia nuimti viršūnę."

Kamenevas įrodinėjo teroristinės kovos reikalingumą, ir visų pirma, Stalino užmušimą nurodydamas, kad tas kelias yra vienintelis atėjimo prie valdžios. Atsime nu ypač jo ciniška pareiškima apie tai, kad "galvos pasižymi tuo, kad jos neatauga."

Kamenevas pasiūlė ruošti kovotojus-teroristus. Jis kalbėjo, kad naujo bloko skirtumo ypatybė nuo ankstybesnių opozicijos blokų yra perėjimas prie aktyvų teroristinių veiksmų." (XXVII t., b. p. 61).

Toliau jis kalbėjo: "Aš jau parodžiau pirmiau, kad nė jokios naujos politinės programos pas trockistiniai-zinovjevišką apvienytą bloką nebuvo. Išėjo ir senos nūdėtos platformos, prie ko niekas iš bloko lyderių neužsiėmė ir neįsijdomavo klausimu išdirbimo kokios nors pilnos ir surištos politinės programos. Vieninteliai kas apvienijo visą tą įvairiaspalvį bloką,—buvo teroristinės kovos ideja su partijos ir vyriausybės vadovais."

Tikrųjų blokas buvo kontrevoliuciniai-teroristinė žudikų gauja, siekusi bent kokiomis priemonėmis užgrobti į savo rankas valdžią šalyje." (XXVII t., b. p. 72, 73).

Kaltinamasis I. N. Smirnovas tardyme 1936 m. rugpjūčio 5 d. taipgi pripažino, kad dargi 1931 metais laike savo buvimo Berlyne jis turėjo susitikimą su L. Trockio sūnum—Sedovu.

I. N. Smirnovas parodė:

"Mūsų pasikalbėjimo procese L. Sedovas, analizudamas padėtį Sovietų Sąjungoje pasisakė savo nuomone, kad esamose sąlygose tik kelias pajėga prašalinimo vadovaujanti VKP(b) ir sovietų valdžios asmenų gali atvesti prie bendros padėties pakeitimo šalyje..."

"...Aš pripažįstu, kad nusistatymas teroriui, kaip vieninteliui priemonei, galinčiai pakeisti padėtį Sovietų Sąjungoje, man buvo žinoma iš pasikalbėjimų su Sedovu 1931 metais Berlyne, kaip jo asmeniškai nusistatymas. Aš pripažįstu, kad tas nusistatymas apie terorą buvo patvirtintas L. Trockio 1932 m. jo asmeniškai direktyvoj, perduotoj man per J. Gaveną."

Aš pripažįstu, kad Ter-Vaganianas, vedęs su mano žinia trockistų grupės vardu derybas su kairiaisiais ir zinovjevičiais, 1932 metais padarė su Kamenevu, Zinovjevu ir Lominadzės grupe bloką bendrai kovai su VKP(b) ir sovietų vyriausybe ir kad to bloko pagrindas buvo imta L. Trockio direktyva apie terorą prieš VKP(b) ir sovietų valstybės vadovus." (XXIX t., b. p. 93, 104).

Kalt. V. A. Ter-Vaganianas patvirtino tuos kalt. Smirnovas parodymus, pripažino savo dalyvavimą apvienytam centre, taipgi kaip ir dalyvavimą jame kaltinamųjų I. N. Smirnov, Mračkovskio, Zinovjevo ir Kamenevo.

Kalt. Ter-Vaganianas pripažino, kad—"trockistinė organizacija, I. N. Smirnov vadovaujama, savo kontrevoliuciniam veikime ypač ugde neapykantą ir įnirimą prieš VKP(b) vadovybę..." Ta neapykanta ir kūrėsi blokas..." (XXVIII t., b. p. 11).

Kalt. Ter-Vaganianas taipgi pripažino, kad dar 1931 metais...

"Iš Trockio Sedovas gavo I. N. Smirnovui ir trockistiniai palėpę specialinę direktyvą apie perėjimą prie aktyviausių ir aštriausios kovos metodų su partija ir jos vadovybe" (XXXVIII t., b. p. 27).

Patvirtindamas kalt. Mračkovskio parodymus tuo klausimu kalt. Ter-Vaganianas parodė:

"Mračkovskis teisis tuo, kad pats trockistų ir zinovjevių blokas buvo organizuotas išties pripažinus kovos reikalingumą su partijos ir vyriausybės vadovybe teroro metodais." (XXXVIII t., b. p. 32).

Tokių būdu, nelieka jokios abejonės, kad trockistų ir zinovjevių blokas tapo principinių politinių avantiuristų-žudikų grupė, siekusių vieno—prieti prie valdžios, nors ir teroro keliu.

Tokia vienintelė ir išsamianti tos politinių žudikų draugijos "programa."

Apie terorą, kaip vienintelį pagrindą, ant kurio įvyko 1932 m. trockistų ir zinovjevių apsievinijimas, išanginiame tardyme davė parodymus ir kalt. R. V. Pikele. Liepos 23 d. tardyme Pikeleis parodė:

"...Sulig informacijos, kurią mums padarė Reingoldas 1934 metų pradžioje, apvienytas visasajunginis kontrevoliucinis trockistų ir zinovjevių bloko centras nutarė trockistų ir zinovjevių pastangomis suteikti VKP(b) naikinamąjį smūgį teroristinių aktų eile, kurių užduotis buvo nuimti vadovybę ir paimti valdžią į savo rankas."

Visasajunginio trockistų ir zinovjevių bloko centro tuomet buvo tiesiai pastatytas klausimas apie reikalingą "chirurginio įsikūrimo" (turėta omenyje teroras) tam, kad griežtai pakeisti padėtį šalyje. Tam tikslui centras davė direktyvą imtis žmonių parinkimo, kraštutiniai įnirusių prieš partijos vadovybę, turinčių didžiulės jėgos valią, tinkančių įvykdyti teroristinio pasikėsiminio aktus prieš VKP(b) vadus." (XXV t., b. p. 65).

Atatinkant trockistiniai - zinovjevičiams palėpės bloko linijai apie valdžios užgrobimą bent kokiomis priemonėmis, to bloko dalyviai palėpiai praktikavo dviveidiskumą, kaip ypatingą ir pagrindinį metodą savo santykių su partija ir vyriausybe, davesdami tą dviveidiskumą iki stebėtinų ribų ir pavertė jį į sistemą, kurią galėjo pavydyti visoki Azefai ir Malinovskiai, kiekviena žvalgyba su visais jos šnipais, provokatoriais ir diversantais.

Vienas iš svarbiausių trockistų ir zinovjevių bloko uždavinių buvo visai paslėpti, užmaskuoti savo kontrevoliucinį veikimą ir teroristinių aktų organizavimą.

Tuo reikalu kaltinamasis Reingoldas parodė:

"...1933-1934 metais Zinovjevas pas save bute akis akin man sakė sekantį: (Tąsa 4-tam pusl.)

Rochester, N. Y.

Užperėtos savaitės rochesteriečių veikimas verta paminėti spaudoje. Rugsėjo 3 d. Lietuvių Darbininkų Susivienijimo kuopa laikė susirinkimą ir nutarė pasiųsti komestį į Bendro Fronto Komitetą. O pėnyčioj, rugsėjo 4 d. D. L. K. G. D. susirinkime buvo pakeltas klausimas užsimokėti komestį į Bendrą Frontą. V. Lastauskas įnešė, kad pagal draugijos narių skaičių pripuola užsimokėti penkis dolerius. Vienbalsiai nutarta užsimokėti.

Kas svarbiausia, tai drg. Daugėlos įnešimas paskirti iš kasos aukų Ispanijos darbininkams. Jo įnešimą parėmė Druseika su agitatyviška prkalba. Nutarta paskirti \$25. Bravo, gedeminičiai! (Gedeminičiai nuolatos paremia kultūrinį ir darbininkiską judėjimą.)

Subatoj, rugsėjo 5 d. Rochesteryje lankėsi Robert Minor, Komunistų Partijos veikėjas. Buvo surušta vakarienė. Drg. Minor kalbėjo apie vėliausią politiką ir balsavimus. Pastebėjo fašistuojančią republikonų politiką ir patarė vengti už juos balsuoti.

Rugsėjo 8 d. Amerikos Lietuvių Darbininkų Literatūros Draugijos kuopa laikė susirinkimą. Kas buvo svarbiausia tarta nepatvairiau, nes į susirinkimą atėjau pabaigoje. Tiek tik pažymėtina, kad daug buvo pabarimų rochesteriečiams už nepranešinėjamą mūsų laikraščiams žinių iš mūsų veikimo. Tas viskas baigėsi tuomi, kad kuopa išrinko korespondentą ateityje raportuoti mūsų laikraščiams visas žinias, kurios galimos raportuoti.

Korespondentu išrinktas Martinus Duseika.

M. D.

Clement Voketaitis

LIETUVIS ADVOKATAS
113 West 42nd Street
NEW YORK CITY
Telefonas Bryant 9-7763

BROOKLYNO OFISAS
168 Grand Street
Brooklyn, N. Y.
Telefonas Evergreen 8-7179

Tel. Virginia 7-4499

Barry P. Shalins

(ŠALINSKAS)

LIETUVIS GRABORIUS

Suteikiam Garbingas Lauduoves nepaisant kaštų.
Turim puikiai įtaisytą Kopyčią ir salę dėl po šermenų pietų. Teikiame nemokamai vėliausios mados automobilius.

84-02 JAMAICA AVE.

Prieš Forest Parkway

WOODHAVEN, L. I., N. Y.

Stephen Bredes, Jr.

LIETUVIS ADVOKATAS

197 Havemeyer Street
Brooklyn, N. Y.
Telephone Evergreen 7-1516

NAMŲ ANTRASAS:
6502 Grand Avenue,
Maspeth, N. Y.
Telefonas Juniper 8-6776

KALTINIMO AKTAS

(Tęsia iš 3-čio puslapio)

„...Svarbiausioji praktiškoji užduotis pastatyti teroristinį darbą tiek konspiratyviai, kad jokių būdu save nesukompromituoti...“

„...Tardyme svarbiausia—užsispyriai neigti bent kokį ryšį su organizacija. Kaltinant teroristiniame veikime kategoriskai būdu neigti tai argumentuojant tuo, kad teroras nesutaria su bolševikų marksistų pažiūromis.“ (XXVII t., b. p. 110, 112).

Analogiškus nurodymus davė ir **L. Trockis**, rekomenduodamas teroristinių aktų įvykdymo atveju atsiribėjusiu nuo jų ir „užimti poziciją, analogiškai užimtai savo laiku eserų CK linkui ponios Kaplan, šovusios į **V. I. Leniną**.“

Apvienytas centras ėmėsi gilios konspiracijos ir atydaus maskavimo savo teroristinio veikimo taip pat ir todėl, kad jo užduotį jėgo apgauti darbininkų klasės ir darbo masių budrumą. Apvienytas centras, ruošdamas drg. **Stalino** ir kitų VKP(b) vadovų užmušimą, tuo pat metu stengėsi visomis priemonėmis palidinti savo lojalistikumą ir drg. atsidavimą partijai ir sovietų valdžiai, savo apgailavimą pirmesnių klaidų ir pasiruošimą dorai tarnauti proletarinei revoliucijai. Apvienyto centro vadovai tikėjosi tuo, kad, esant „pasigailėjimams“, jie įvykdė drg. **Stalino** užmušimą, galės savo „pasigailėjimą“ išnaudoti atėjimui į valdžią.

Tuo reikalu kaltinamasis **Reingoldas** parodė:

„...Skaitė—aš kalbu apie trockistų ir zinovjeičių centro vadovus,—kad tas faktas, kad dar **Stalinui** esant gyvam mes buvome pasigailėti, mums buvo pasitiktė,—užtikrinęs mūsų priartėjimą prie vadovybės ir valdžios, o po to, atėjus valdžion **Zinovjevui**, **Kamenevui** ir jų vienminčiams, jie aprūpino grįžimu prie vadovybės ir valdžios ir Trocki.“ (XXVII t. b. p. 168 kalt.).

Apie tai tardyme parodė ir kaltinamasis **Kamenevas**:

„...Tą klausimą mes svarstėm ne vieną kartą. Mūsų buvo nužymėti ir nubrėžti du variantai trockistų ir zinovjeičių bloko lyderių atėjimo prie valdžios.“

Pirmasis, ir pasirodęs mums labiau realus, variantas glūdėjo tame, kad po įvykdymo teroristinio akto prieš **Staliną** partijos ir vyriausybės vadovybėje įvyks susiūsimas, ir su mumis, zinovjeičiškų bloko lyderiais, pirmoj eilėje, su **Zinovjevu**, **Kamenevu** ir **Trockiu** pradės derybas.

Mes išėjome iš to, kad tose derybose aš ir **Zinovjevas** užsime partijos ir šalyje vadovaujančią padėtį, nes ir prie **Stalino** mes savo dvidešimta politika pasiekėme to, kad partija dovanojo mūsų klaidas ir grąžino mus į savo eiles, o dalyvavimas mūsų—mano, **Zinovjevo** ir **Trockio** teroristiniuose aktuose liks slaptas partijai ir šaliai.

Antras valdžios užgrobumo variantas, kuris rodėsi mums mažiau patikimas, glūdėjo tame, kad po teroristinio akto įvykdymo prieš **Staliną** susidarys nepasitikiėjimas ir dezorganizacija partijos ir šalies vadovybėje. Trockistų ir zinovjeičių bloko vadovams pasiseks pasinaudoti samišiu ir priversti likusius partijos vadovus prileisti mus prie valdžios arba priversti juos užleisti savo vietą.

Trockio pasirodymas ir jo aktyvus dalyvavimas kovoje už valdžios užgrobumą buvo manomas, kaip savaime suprantamas. (XV t., b. p. 33-34).

Apvienytas trockistų ir zinovjeičių centras ant teroro kelio stėjo po tiesiogine **L. D. Trockio** įtaka, kuris asmeniškai davė apvienyto centro nariams eilę atitinkamų žodžių ir raštu direktyvų.

Tardyme 1936 m. liepos 20 d. kaltinamasis **S. V. Mračkovskis** parodė:

„...Linija į terorą mūsų, trockistų, buvo pasirinkta dar toli iki sudarymo bloko su **Zinovjevu**, **Kamenevu**. 1931 metais, kuomet **I. N. Smirnovas** buvo Berlyne ir susiriojo su **L. Trockiu**, iš paskutiniojo buvo gauta direktyva pradėti organizuoti kovingas trockistų grupes“ (XVIII t., b. p. 40, 41).

Tas pats **Mračkovskis** parodė:

„...Sulig **L. Trockio** direktyvos, gautos 1931 metais **I. N. Smirnovu**, mes privalėjome užmušti **Staliną**, **Vorošilovą**, **Kaganovičių**. Pirmoje eilėje buvo numatytas **Staliną**“ (XVIII t. b. p. 42).

Apie **Trockio** atsinešimą į sukūrimą trockistų ir zinovjeičių apvienyto bloko ir perėjimą prie teroristinių kovos metodų kaltinamasis **Mračkovskis** parodė sekančią:

„...1932 metų viduryje **I. N. Smirnovas** pastatė prieš mūsų vadovybės trejukę klausimą apie reikalingumą mūsų organizacijai apvienyti su **Zinovjevo-Kamenevo** ir **Sackino-Laimnadžės** grupėmis... Tuomet buvo nutarta užklausti tuo reikalu **L. Trockį** ir gauti iš jo nurodymus. **L. Trockis** į

bloko sudarymą atsakė sutikimu su sąlyga priėmimo susivienijusiomis į bloką grupėmis klausimo apie reikalą pajėga prasišalinti VKP(b) vadus ir pirmoje eilėje, **Staliną**“ (XVIII t., b. p. 44, 45).

Tuos **Mračkovskio** parodymus pilnai patvirtino kaltinamasis **Dreiceris**, parodęs tardyme:

„...Sulig tiesiogine **L. Trockio** direktyva mūsų visasąjunginis trockistiniai-zinovjeičiškų bloko centras privalėjo paruošti ir įvykdyti **Stalino** ir **Vorošilovo** užmušimą su tikslu palikti be vadovybės VKP(b) ir Raudonąją armiją“ (XX t., b. p. 99).

Kaltinamasis **Dreiceris** 1934 metais asmeniškai gavo raštišką **Trockio** direktyvą per **L. Trockio** sūnų—**Sedovą**, apie teroristinio akto prieš drg. **Staliną** paruošimą ir įvykdinimą. Tas laiškas buvo rašytas asmeniškai **Trockio**. Sulig **Dreicerio** parodymu, laiškas buvo sekančio turinio:

„Brangus drauge. Perduokite, kad šandieną prieš mus stovi sekanči pagrindiniai uždaviniai:

1) Prasišalinti **Staliną** ir **Vorošilovą**;
2) išvystyti kuopelių organizavimą darbą armijoje;
3) karo atveju išnaudoti visokius nepasiekimus ir samišį vadovybės užgrobumui.“

„Laiškas baigėsi nurodymais—parodė kaltinamasis **Dreiceris**—informuoti **Trockį** apie darbo eigą pildant nurodytas direktyvas. Privalau pridurti, kad tie **Trockio** nurodymai visiškai patvirtino direktyvas, gautas, gautas mano 1934 metais gegužės mėn. iš **Mračkovskio**“ (XX t., b. p. 102, 103).

Tas laiškas **Trockio** buvo adresuotas asmeniškai **Dreiceriui**, kaip vienam iš labiausiai atsidavusių jam žmonių, pildžiusiam vienu laiku jo asmeniškos apsaugos viršininko pareigas.

Tą laišką **Dreiceris** perdavė **Mračkovskiiui**, kurio, sulig **Dreicerio** ir pačio **Mračkovskio** parodymais, jis ir buvo vėliau konspiracijos sumetimais panaikintas.

Be viršų nurodyto laiško **Trockis** perdavė trockistų ir zinovjeičių centrui dar eilę žodžių ir raštu direktyvų apie terorą. Tarp kitko, vieną tokių direktyvų jis perdavė asmeniškai susitikime kaltinamajam **Golemanui**, kuris buvo ryšių palaikytojas tarp **L. Trockio** ir trockistiniai-zinovjeičiškų centro.

Tardymu nustatyta, kad po sudaužymo, sąsąjyje su drg. **Kirovo** užmušimu, trockistiniai-zinovjeičiškų centro, **L. Trockis**, paėmęs asmeniškai ant savęs teroristinio veikimo SSRS vadovavimą, pradėjo pagreitintai forsiuoti drg. drg. **Stalino** ir **Vorošilovo** užmušimo organizavimą. Tuo tikslu jis imasi eilės priemonių atstatymui teroristinių grupių SSRS ir jų veikimo aktyvizacijai, pervesdamas tam iš užsienio į SSRS savo patikrintus agentus ir išnaudodamas, be to, tiem pat tikslams atvažiuojančius iš SSRS užsienin, po tarnybinių komandiruočių priedanga, palėpinį trockistinių organizacijų narius.

Tardymu nustatyta, kad tokiais agentais iš Berlyno į Maskvą įvairiu laiku buvo permesti kaltinamieji **V. Olbergas**, **Bermanas-Jurinas**, **Fricas-Davidas** (**Kruglianskis**), **Moisiejus Lurje**, **Natanas Lurje** ir kairurie kiti, gavusieji tiesioginiai iš **L. D. Trockio** ir jo sūnaus **Sedovo** (**L. L. Trockio**) užduotį būtinai organizuoti drg. drg. **Stalino**, **Vorošilovo**, **Kaganovičius** ir kitų partijos vadų užmušimą.

Vienas trockistų agentas **V. Olbergas**, pribuvęs į SSRS su Gonduraso respublikos piliečio pasu, areštuotas ir patrauktas tardymui, parodė:

„...Aktyviu trockistiniu veikimu, kaip aš jau parodžiau, aš pradėjau užsiimti nuo 1930 metų pradžios. Be išvardintų mano asmenų, aš buvau asmeniškai susiriesęs su **Trockiu** ir jo sūnumi **Leva Sedovu**, išpildžiau eilę asmeniškų **Trockio** įgaliaimų trockistinės organizacijos žvilgsniu ir buvau jo emisaras Vokietijoje. Kaip **Trockio** emisaras Vokietijoje, aš vedžiau darbą kaip trockistinės organizacijos viduje Berlyne, taip ir nelegaliniuose ryšiuose su Sovietų Sąjunga. Ryšius su Sovietų Sąjunga aš vykdžiau sulig adresais ir įvankomis (ryšių vietos), kurias man davė **Lévas Sedovas**“ (XXI t., b. p. 24).

V. Olbergas pripažino, kad jis nelegaliai atvažiavo į SSRS su tikslu vesti trockistinių kontrevoliucinį darbą ir organizuoti teroristinį aktą prieš drg. **Staliną**.

Šių metų vasario 21 d. tardyme **V. Olbergas** parodė, kad laike vieno jo pasimatymo su **L. Trockio** sūnum—**Sedovu**, pastarasis parodė jam **Trockio** laišką, kuriame **Trockis** siūlo komandiruoti Olbergą su grupe vokiečių trockistų į Sovietų Sąjungą paruošimui ir organizavimui **Stalino** užmušimo.

„...Tame laiške,—parodė toliau **V. Olbergas**—**Trockis** rašė **Sedovui**, kad jis pilnai sutinka su išstatyta jo mano kan-

didatūra važiavimui į Sovietų Sąjungą. Trockis rašė, kad jis mane skaito absoliučiai tinkančiu žmogumi, kuriuo galima visiškai pasiremti tokiame aštriam dalyke.“

Prie to **Olbergas** pridūrė:

„**Sedovas** man pareiškė, kad aš privaleu visokiais būdais paslėpti **Trockio** rolę teroristinio akto organizavime prieš **Staliną** ir kad dargi jeigu aš busiu areštuotas apstovose, kame rolė, kaip teroristo, bus visiškai aiški, aš privaleu paslėpti, kad aš trockistas ir pildžiau teroristinį aktą sulig **Trockio** užduotimi.“ (XXI t., b. p. 77, 78).

Kaip tardymo nustatyta, **V. Olbergas** atvyko į SSRS su Gonduraso respublikos piliečio pasu, gautu su vokiečių slaptosios policijos (Gestapo) pagalba.

Tuo reikalu **V. Olbergas** tardyme Sąjungos Prokuratūroje pastarasis parodė:

„...**Sedovas** žadėjo padėti gauti pasą, kad vėl grįžti į SSRS. Bet man pavyko gauti pasą per savo jaunesnįjį brolį **Paulį Olbergą**.“

Dėka savo ryšių su Vokietijos policija ir jos agentu **Pragoje V. Tukalevskiu** aš gavau Gonduraso respublikos piliečio pasą už kyšį. Pinigus už pasą—13 tukst. čekoslovakų kronų aš gavau iš **Sedovo**, teisingiau, iš trockistinės organizacijos **Sedovui** įgaliaus.“ (XXI t., b. p. 262).

Pertardytas del savo ryšių su Gestapo **V. Olbergas** šių metų liepos 31 d. parodė:

„Patvirtindamas taipgi parodymus iš šių metų gegužės 9 d., pabrėžiu, kad mano ryšiai su Gestapo visiškai nebuvo išimtiniai, kad apie tuos ryšius būtų galima kalbėti, kaip apie kokį tai atskiro trockisto prasižengimą. Tai buvo trockistų linija, atitinkanti **L. Trockio** direktyvas, duotai per **Sedovą**. Ryšiai buvo palaikomi linija organizavimo SSRS teroro prieš VKP(b) ir Sovietų vyriausybės vadovus.“

„...Aš keletą kartų susitikau su žymiu Gestapo činauninku, kurio pavardė man nebuvo pasakyta, o aš neskaiciau patogių tuo indomautis. Su tuo činauninku aš tariausi apie savo pirmą kelionę į Maskvą ir apie savo ter. akto paruošimo planus. Tas činauninkas žinojo apie mano brolį, kaipio apie Gestapo agentą, į kurį jis ir rekomendavo reikalui esant kreiptis pagalbos.“ (XXI t., b. p. 263—kalt. 264).

Šį **V. Olbergą** parodymą pilnai patvirtino ir areštuotas kitoj byloj jo brolis **Paulis Olbergas**, taipgi esantis vokiečių slaptosios policijos agentu. Butent jis, **Paulis Olbergas**, surišo savo brolį **V. Olbergą**, kaip jie abu tai parodo, su Gestapo ir padėjo **V. Olbergui** gauti iš Gestapo Gonduraso respublikos piliečio pasą, kursai pasas ir pridėtas prie šios bylos, kaipio daiktinis įrodymas.

Paulis Olbergas taipgi patvirtino, kad išvažiavimas **V. Olbergą** į SSRS buvo organizuotas teroristiniais tikslais.

„...**Valentinas Olbergas** man pranešė—pareiškė **Paulis Olbergas** tardyme šių metų gegužės 16 d.—kad vokiečių slapotosios policijos bendradarbiui jam buvo pareikšta, kad visiems asmenims, dalyvaujantiems paruošime ir įvykdyme teroristinių aktų, bus suteikta prieglauda Vokietijoje.“ (XXIV t., b. p. 231).

Kitas trockistinis agentas, perverstas į SSRS su teroristinėmis užduotimis,—**Berman-Jurinas** parodė:

„...Mano asmeniška rolė buvo tame, kad aš atvykau į SSRS, kaip ypatingai patikimas **L. D. Trockio** asmuo su specialiomis užduotimis ir direktyvomis nuo jo.“ (IV t., b. p. 30).

Kaip tardymu nustatyta, šios „specialios užduotys ir direktyvos“ buvo organizavimas draugo **Stalino** užmušimo. Tai pripažino kaltinamasis **Berman-Jurinas**, parodęs, kad, susitikęs Kopenhagoje su **L. Trockiu**, jis gavo iš **Trockio** nurodymą apie reikalingumą užmušti draugą **Staliną**.

„...Tas pasikalbėjimas—parodė kaltinamasis **Berman-Jurinas**—**Trockis** atvirai man pareiškė, kad kovoje prieš **Staliną** negalima sustoti ties kraštutinėmis priemonėmis, ir kad **Staliną** turi būti fiziniškai sunaikintas.“ (IV t., b. p. 36).

„...**Trockis** pabrėžė, kad pasikėsimas turi būti paruoštas ypatingai stropiai ir apdairiai, surištas su koku nors dideliu tarptautinės reikšmės politiniu įvykiu; už vis geriausia, jeigu pastatys atvejį, surišti pasikėsimas su koku nors Kominternio plenumu arba Kongresu. **Trockis** nurodė, kad toks teroristinis aktas Kongrese arba Plenumo išskarto priduos šiam aktui tarptautinio politinio įvykio charakterį, sujungdams masės toli už SSRS ribų ir išauks galingą judėjimą.“

Trockis man sakė, kad šis teroristinis aktas prieš **Staliną** neturi būti padarytas konspiratyviai, patyčiai, kad jo užmušimas turi būti padarytas viešai, tarptautinio forumo akivaizdoj.“ (IV t., b. p. 38, 39).

Vienkart su **Bermanu-Jurinu** buvo perverstas į SSRS teroristinių aktų ruošimui ir kaltinamasis **Fricas-Davidas** (**I. I. Kruglianskis**).

Fricas-Davidas (**I. I. Kruglianskis**) 1932 metų rudenį taipgi turėjo susitikimą su **L. Trockiu**, paruošė jam **Sedovo**. Pasikalbėjime su juo **Trockis** pasiūlė **Fricui Davidui** (**I.**

I. Kruglianskiui) pasiimti ant savęs, kaip jis išsireiškė, „istorinę misiją“—užmušti **Staliną**. **Fricas-Davidas** (**I. I. Kruglianskis**) parodė:

„...Pasiūlęs man važiuoti į SSRS **Stalino** užmušimui, **Trockis** rekomendavo konspiracijos tikslu nepalaikyti atvirų ryšių su trockistais ir liktis išviršiniai Vokietijos kompartijos CK pozicijoje.“

Šis pasikalbėjimas su **Trockiu** įvyko 1932 metų lapkričio mėnesį ir aš priėmiau jo pasiūlymą užmušti **Staliną**“ (VIII t., b. p. 73).

Berman-Jurinas, pribuvęs į SSRS, rado **Fricą Davidą** sulig įvankos (susirišimo vietos), duotos jam **Sedovo**. **Fricas-Davidas** (**I. I. Kruglianskis**) ir **Berman-Jurinas** nutarė įvykdyti **Stalino** užmušimą VII Kominternio Kongrese. Vienok, tai jiems įvykdyti nepavyko dėl to, kad **Berman-Jurinas** negalėjo pralysti į Kongresą, o **Fricas-Davidas** (**I. I. Kruglianskis**), nors ir pralindo į Kongresą, negalėjo įvykdyti savo pragaistingo sumanymo, kadangi toli sėdėjo nuo prezidiumo ir neturėjo jokios galimybės prisitarti prie **L. Stalino**.

Kaip pripažino tardyme abu kaltinamieji, VII Kongresą **Fricas-Davidas** (**I. I. Kruglianskis**), turėjo šauti į draugą **Staliną** iš brauningo, kurį jisai gavo iš **Bermano-Jurino**. (VIII t., b. p. 77).

Tardymu taipgi nustatyta, kad teroristinė grupė, vadovaujama perverstos **L. Trockio** iš užsienio jo agento **Moisiejaus Lurje**, buvo faktinai organizuota attingo vokiečių fašisto **Franco Vaico**, **Gimlierio** atstovo, buvusio tuo laiku fašistinių žvalgybos būrių vadovu, o dabar esančio vokiečių žvalgybos (Gestapo) vadovu.

Šiu reikalu **M. Lurje** tardyme šių metų liepos 21 d. parodė:

„**Natan Lurje** atsakė, kad jis kaip ir anksčiau, taip ir dabar yra įsitikinęs trockistas ir pranešė, kad nuo 1932 m. balandžio mėnesio čia Maskvoj organizuota skaiciumi nedidelė, bet savo sąstata išlaikyta teroristinė grupė...“

„...I mano klausimą, sulig kieno direktyvos ir kieno iniciatyva organizuota ši kovinga grupė, **N. Lurje** atsakė, kad kovinga grupė buvo įkurta kokio tai **Franco Vaico**...“

„...I mano klausimą, kas toksai **Franco Vaicas**, **N. Lurje**, išpradžią labai nenoriai, davė man sekančią atsakymą: **Franco Vaicas** yra aktingas nacional-socialistinės partijos narys Vokietijoje ir patikimas asmuo **Gimlierio** (dabartinis Gestapo vadovas Vokietijoje), **Gimlieris** tuomet buvo „SS“—juodųjų žvalgybininkų vadovas...“

„...Pagrindiniu grupės uždaviniu—sulig **Vaico** žodžiais—buvo ruošimas teroristinio akto prieš **Staliną**, **Kaganovičių**, **Vorošilovą** ir **Ordžonikidžę**...“ (XXXII t., b. p. 243, 244).

Apie šį **N. Lurje** pranešimą **M. Lurje** smulkiai informavo **Zinovjevą**, norėdamas išaiškinti **Zinovjevo** pažiūrą į ryšius su fašistais ir vokiečių žvalgyba.

Išklausęs **M. Lurje** pranešimą, **Zinovjevas** atsakė:

„Kas gi čia jus jaudina? Jūs gi istorikas, **Moisiejaus Iljičiaus**, jūs žinote Lasalio dalykus su Bismarku, kuomet Lasalis norėjo išnaudoti Bismarką revoliucijos interesams...“

„...Šia istorine paralele—pridėjo **M. Lurje**—**Zinovjevas** norėjo įtikinti galimume ir reikalingume išnaudoti sąjungą su social-nacionalistais kovoje prieš VKP(b) ir Sovietų vyriausybę.“ (XXXII t., b. p. 252).

M. Lurje parodymus pilnai patvirtino **N. Lurje**, parodęs tardyme liepos 21 d.:

„Aš turiu pripažinti, kad mano vadovaujama kovinga teroristinė grupė nuo 1932 metų rudenio iki 1933 m. pabaigos attingai ruošė teroristinį aktą prieš **Apisaugos Narkomą Vorošilovą**...“

„...Šią užduotį aš gavau nuo vokiečių inžinieriaus-architektoriaus, vokiečių nacional-socialistų partijos nario **Franco Vaico**, **Gimlierio** atstovo, dabartinio Gestapo vadovo...“

„...1932 m. rugpjūčio mėnesyje, išvažiudamas atostogoms į Vokietiją, **Franco Vaicas** uždėjo man vadovavimą kovingai teroristinei grupei ir pastatė man uždavinį paruošti ir įvykdyti teroristinius aktus prieš **Staliną**, **Kaganovičių** ir **Vorošilovą**“ (XXXIII t., b. p. 141-142).

Tokiu būdu, kaltinamieji **M. Lurje** ir **N. Lurje**, įstoję į tiesioginius organizacinius ryšius su vokiečių fašistais ir vokiečių žvalgyba, pardavė valstybės interesus ir išdavė tėvynę.

Pagalios tardymu nustatytos aplinkybės rodo, kad trockistiniai-zinovjeičiškų bloko vadovai—**L. Trockis**, **Zinovjevas**, **Kamenevas** ir kiti savo kovoje prieš Sovietų valstybę puolė iki to, kad savo papročiuose pasirodė labiau pasiekinti, negu pačios suklepėję kriminalinių prasikaltėlių gaujos. Organizuoti teroristinius aktus prieš VKP(b) ir sovietų valstybės vadovus, apvienyto centro vadovai vienkart ruošė savo nuosavių teroristų išnaikinimą tikslu galutinio panaikinimo (Tęsia 5-tam pusl.)

Tel. Stag 2-0783 NOTARY
Night Tel. Juniper 5-4912 PUBLIC

Juoas Levanda

(LEVANDAS)

GRABORIUS

BALZAMUOTOJAS

Patarnaujami visiems be skirtu-

mo. Parsaudau automobilius

kiekvienu reikale, kainos

žemos.

Ateikite ir persitirinkite.

337 Union Avenue

Brooklyn, N. Y.

Namas tas pats, tikslai miesto,

patvarkymu pamainytas nume-

ris buvusio 107 Union Avenue.

Dr. Herman Mendlowitz

33 METAI PRAKTIKOS

522 Bedford Avenue

arti Taylor St., Brooklyn, N. Y.

Telefonas Evergreen 7-1312

OFISO VALANDOS

nuo 1—3 diena ir nuo 7—8 vakaro

NEDELIOMIS

Nuo 10 iki 12 val. iš ryto

FLATBUSH OFISAS

2220 Avenue J

Kampas E. 23rd St.

FOTOGRAFAS

JONAS STOKES

Traukiu paveikslus familijų, ves-

tuvų, kitokių grupių ir pavienių.

Iš senų padarau

naujus paveiks-

lus ir krajavus

sudarau su ame-

rikoniškais. Rei-

kalui esant ir

padidinu tokių

dydžio, kokio pa-

geidavate, ma-

Taipgi atfalia-

voju įvairiom

spalvom.

JONAS STOKES

512 Marion St., kamp. Broadway

ir Stone Ave., tarpe Eastern Park-

way ir Chauncey stočių BMT Line

BROOKLYN, N. Y.

KALTINIMO AKTAS

(Tęsa iš 4-to pusl.)

mo visokių jų padarytų prasižengimų pėdsakų.

Šiuo reikalu kaltinamasis Reingoldas, parodė sekantį:

„Zinovjevas ir Kamenevas neneigė to, kad OGPU žinioje yra jų ruošiamo valstybinio suokalbčio siūlai. Todel jie skaitė svarbiausiu uždaviniu panaikinti bent kokių padarytų prasižengimų pėdsakų. Šiuo tikslu buvo manoma Bakajevą paskirti OGPU pirmininku. Jam buvo uždėtas uždavinys fiziniai išnaikinti kaip tiesioginiai teroristinių aktų prieš Staliną ir Kirovą įvykdintuosius, taip ir tuos OGPU darbininkus, kurie galėtų turėti savo rankose padarytų prasižengimų siūlus.“ (XXVII t., b. p. 163-164).

II. Apvienytas trockistiniai-zinovjeviškas centras ir drg. S. M. Kirovo užmušimas.

Jau Nikolajevą, Rumencevą, Katolinovą ir kitų byloje sušaudytų SSRS Vyriausiojo teismo karinės kolegijos sprendimu kaltinant 1934 metais gruodžio 1 d. drg. S. M. Kirovo užmušime, buvo nustatyti tiesioginiai ryšiai, padariusios šį užmušimą zinovjevių grupės su kaltinamaisiais Zinovjevu, Kamenevu ir Bakajevu, nuteistais anksčiau taip vadinamo „Maskvos centro“ byloje.

Dabartinio laiku tardymas turi davinį, neabejotinai nustatantį, kad drg. S. M. Kirovo užmušimas buvo padarytas apvienyto trockistiniai-zinovjeviško centro nutarimu.

Šią aplinkybę įžanginiam tardyme pripažino dauguma aktinių įvairių teroristinių trockistų ir zinovjevių grupių dalyvių ir tame skaičiuje kaltinamieji Zinovjevas, Kamenevas, Evdokimovas, Bakajevas, Mračkovskis ir kt.

Kaltinamasis Evdokimovas pilnai tą patvirtino, pareiškęs tardyme šių metų rugpjūčio 10 d. sekantį:

„... Teismo procese Kirovo užmušimo byloje, aš—Evdokimovas, Zinovjevas, Kamenevas, Bakajevas, Gertikas ir kt. apgaime valdžios organus ir teismą paslėpę, kad Kirovo užmušimas buvo paruoštas ir įvykdytas mūsų — trockistiniai-zinovjeviško bloko dalyvių.“

Kirovo užmušimas buvo įvykdytas Leningrado teroristinio centro sulig tiesios apvienyto trockistiniai-zinovjeviško bloko centro direktyvos.“ (XXXVI t., b. p. 6).

„... 1934 metais Zinovjevas, veikdamas trockistiniai-zinovjeviškos organizacijos vardu, davė Bakajevui tiesioginę direktyvą organizuoti Kirovo užmušimą.“

Priėmimo nutarimo apie Kirovo užmušimą be Zinovjevo—Kamenevo, dalyvavimo aš—Evdokimovas, Bakajevas, o taipgi trockistų atstovai Mračkovskio ir Ter-Vaganiano asmenyje. Bakajevas tikslu paruošė užmušimą 1934 metų rudenį išvažiavo Leningradan, susirio ten su aktiniais mūsų organizacijos dalyviais: Katolinovu, Levinu, Rumencevu, Mandelštamu ir Mesnikovu, sudariusiais taip vadinamą Leningrado teroristinį centrą. Prie Leningrado centro buvo aktinčia teroristų grupė, kuri tiesioginiai vedė Kirovo užmušimo paruošimą.“ (XXXVI t., b. p. 6).

Po atkaklaus gynimosi kaltinamasis Zinovjevas, iškeltas eile kitų kaltinamųjų parodymų, turėjo pripažinti, kad dar 1932 m. apvienytas trockistiniai-zinovjeviškas centras buvo priėmęs nutarimą apie organizavimą teroristinių aktų prieš Staliną Maskvoje ir drg. Kirovą Leningrade.

„1932 metų rudenį—parodė kaltinamasis Zinovjevas—mano vasarnamyje Iljinske, dalyvaujant Kamenevui, Bakajevui, Evdokimovui ir Karevui, mano buvo pavesta Bakajevui paruošti teroristinį aktą prieš Staliną, o Karevui—prieš Kirovą.“ (XII t., b. p. 36).

Kaltinamasis Zinovjevas taipgi parodė: „1934 metais, mėnesio tikrai nepamenu, viduryje metų, man Evdokimovas papasakojo apie vieną Gertiko išvažiavimą Leningradan, laike kurio Gertikas susirio su Katolinovu, be to rezultate to susitikimo Katolinovas pareiškė Gertikui, kad jis tiesioginiai dalyvauja Kirovo užmušimo paruošime.“ (XII t., b. p. 37, 38).

Apie tai taipgi parodė kaltinamasis Kamenevas, patvirtinęs faktą pasitarimo Iljinske, kuriame buvo nutarta įvykdyti teroristinius aktus prieš draugus Staliną ir Kirovą. Kaltinamasis Kamenevas parodė:

„Turiu pripažinti, kad iki pasitarimo Iljinske Zinovjevas man pranešė apie mano su trockistiniai-zinovjeviško bloko centro tarimus kaslink paruošimo teroristinių aktų prieš Staliną ir Kirovą, prie to jis man pareiškė, kad šį tarimą kategoriskai gina trockistų atstovai bloko centre —Smirnovas, Mračkovskis ir Vaganianas, kad pas juos yra tiesioginė direktyva tuo reikalu nuo Trockio ir kad jie reikalauja praktiško perėjimo prie šios priemonės del įvykdymo tų pradų, kurie buvo padėti bloko pagrindan.“ (XV t., b. p. 15, 16).

„Aš prie šio nutarimo prisijungiau, ka Prie šio kaltinamasis Kamenevas pridūrė: dangi ištisai su juo sutinku.“ (XV t., b. p. 16).

Kaip nustatyta tardymu, praktiškas įvykdymas drg. Kirovo užmušimo organizavimo plano buvo uždėtas apvienyto centro ant šio centro nario I. P. Bakajevu.

Apie tai tiesiai parodo kaltinamasis Zinovjevas pripažinęs, kad butent Bakajevui apvienyto centro vardu jis, Zinovjevas, buvo pavadęs organizuoti teroristinius aktus prieš drg. Staliną—Maskvoje, prieš drg. Kirovą—Leningrade. (XII t., b. p. 36).

Apie Zinovjevo, Bakajevu ir viso apvienyto trockistiniai-zinovjeviško centro rolę drg. S. M. Kirov užmušime smulkiai parodė kaltinamasis Reingoldas, pareiškęs sekantį:

„Asmeniškai iš Zinovjevo man yra žinoma, kad Kirovo užmušimas Leningrade buvo ruošiamas sulig jo tiesioginės direktyvos ir trockistiniai-zinovjeviško bloko centro direktyvos. Prie šio pasikalbėjimo su Zinovjevu, įvykusio 1934 metų rugpjūčio mėnesį jo bute, jis, aš jau parodžiau, išmėtinėjo Maskvos kovingai organizacijai del vilkinimo ir silpno aktingumo.“

Motyvuodamas reikalą padaryti teroristinių aktų prieš Kirovą, Zinovjevas sakė, kad Kirovą reikia fiziniai sunaikinti, kaip artimiausią Stalino pagalbininką. Prie to jis pridūrė, kad „maža nukirsti ažuolą, reikia nukirsti visus jaunus ažuolėlius, kurie aplink šį ažuolą auga.“ Reikalingumą užmušti Kirovą, Zinovjevas motyvavo taipgi tuom, kad Kirovas yra Leningrado organizacijos vadovas ir asmeniškai atsakomingas už opozicijos sudaužymą Leningrade.

Kaip aš jau parodžiau, vadovavimą Leningrado kovingai organizacijai tiesioginiai vykdė Bakajevas. Organizacinius ryšius su šia organizacija palaikė taipgi Fajvilovičius“ (XXVII t., b. p. 70).

Atkakliai gynęsis klausime apie savo dalyvavimą drg. Kirovo užmušimo organizavime kaltinamasis Bakajevas, po sunkumo patiktų jam įrodymų, parodė:

„Aš pripažįstu, kad man asmeniškai Zinovjevas pavėdė organizuoti Stalino užmušimą Maskvoje, o Karevui Kirovo užmušimą Leningrade. Aš pasiūliau Karevui šiuo tikslu nustatyti kontaktą Leningrade su organizacijos dalyviais—Vladimiru Levinu ir Anisjevu, o Zinovjevas savo keliu pasiūlė man surišti Karevą Leningrade taipgi su Rumencevu.“ (I t., b. p. 89).

Apie rolę Bakajevu, kaip vieno iš vyriausiųjų drg. Kirovo užmušimo organizatorių, parodė taipgi areštuotas kitoje byloje N. A. Karevas. Tardyme 1936 metų liepos 5 d. N. A. Karevas pareiškė:

„Zinovjevas sakė, kad paruošimas teroristinių aktų prieš Staliną ir Kirovą pavesta Bakajevui, kuris turi išnaudoti šiam tikslui ryšius su zinovjevių grupėmis Leningrade ir Maskvoje.“ (III t., b. p. 11).

Prie to Karevas pridūrė: „Pasikalbėjime su Bakajevu aš sužinojau, kad pastarasis mano išnaudoti teroristinio akto organizavimui prieš Kirovą esančias Leningrade surištas su juo, Bakajevu, zinovjeviškas Rumencevu ir Katolinovu grupes.“ (III t., b. p. 11).

Tai pilnai patvirtino tardyme ir kaltinamasis Evdokimovas, parodęs sekantį:

„Iš Bakajevu man yra žinoma, kad 1934 metų rudenį jis, Bakajevas, kartu su vienu trockistu-teroristu, pavadė kurio aš nežinau, važinėjo Leningradan užmegzti ryšių su Leningrado teroristiniu centru ir organizavimu Kirovo užmušimo.“

Laikė šio išvažiavimo Bakajevas ir augščiau nurodytas trockistas-teroristas matėsi su Nikolajevu ir susitarė su juo apie įvykdymą juomi Kirovo užmušimo.“ (XXXVI t., b. p. 7, 8).

Ir toliau:

„Bakajevas perdavė, kad teroristai pareiškė įsitikinimą teroristinio akto pasekmingumu; jie skaitė save nepavojuje. Išėjo iš to, kad jie visi, tame skaičiuje ir tokie aktingi zinovjevičiai, kaip: Rumencevas, Levinas, Mesnikovas, Mandelštamas ir kt., naudojasi pasitikėjimu iš eilės vadovaujančių partinių ir sovietinių Leningrado organizacijų darbininkų pusės. Tai užtikrino jiems pilną galimybę be jokios pravitimo baimės vesti teroristinio akto ruošimą prieš Kirovą.“ (XXXVI t., b. p. 9).

Tardymo nustatyta, kad po priėmimo apvienyto zinovjevių ir trockistų centru nutarimo apie drg. S. M. Kirovo užmušimą, 1934 m. birželio mėn. Kamenevas specialiai važiavo Leningradan patikrinti teroristinio akto organizavimo prieš drg. Kirovą darbo eigą.

Zinovjevas taipgi visokiems būdais forsiravo drg. Kirovo užmušimo įvykdymą, išmėtinėdamas teroristinės grupės dalyviams, kaip tai parodė areštuotas kitoje byloje N. M.

Matorinas, buvusi asmeniškai Zinovjevo sekretorius, del vilkinimo nerįžtumo.

Matorinas parodė:

„Zinovjevas man sakė, kad teroristinio akto ruošimas turi būti visokiariopai forsiuojamas ir kad iki žiemai Kirovas turi būti užmuštas. Zinovjevas išmėtinėjo man del nepakankamo griežtumo ir energijos. Jis sakė, kad klausime apie teroristinės kovos metodus reikia atsakyti nuo prietarų.“ (XIV t., b. p. 63, 64).

III. Apvienyto Trockistiniai - Zinovjeviško Centro Teroristinių Aktų Organizavimas Prieš Draugus Vorosilovą, Zdanovą, Kaganovičių, Kosiorą, Ordžonikidžę ir Postiševą

Tardymo medžiaga nustatyta, kad apvienytas trockistiniai-zinovjeviškas centras po to kaip užmušė d. Kirovą neapsiribavo organizavimu užmušimo vieno tik tai drg. Stalino. Teroristinis trockistiniai-zinovjeviškas centras vienkart vedė darbą organizavimui užmušimo ir kitų partijos vadovų, būtent draugų Vorosilovo, Zdanovo, Kaganovičiaus, Kosioro, Ordžonikidžės ir Postiševą.

Kaltinamasis Reingoldas parodė, kad Zinovjevas, kalbėdamas apie reikalingumą užmušti drg. Kirovą, kaip artimiausią drg. Stalino pagalbininką, pridūrė:

„Maža nukirsti ažuolą, reikia nukirsti visus jaunus ažuolėlius, kurie aplink ažuolą auga.“ (XXVII t., b. p. 70).

Sulig Reingoldo parodymais:

„Pagrindinis Zinovjevo nurodymas buvo sekančiame: reikalinga nukreipti smūgį prieš Staliną, Kaganovičių ir Kirovą.“ (XXVII t., b. p. 63).

Kaltinamasis Reingoldas patvirtino, kad: „Apvienyto centro apskaičiavimas buvo pastatytas į tai, kad trenksmingu vienkartinu smūgiu Maskvoj ir Leningrade iššaukti pilną sumišimą partijoj ir šalyje.“ (XXVII t., b. p. 163).

Draugų Vorosilovo, Kaganovičiaus, Zdanovo, Kosioro, Ordžonikidžės ir Postiševu užmušimą mėgino įvykdyti įvairios teroristinės grupės, veikusios sulig bendro apvienyto centro vadovavimo.

Taip, organizavime teroristinio akto prieš d. Vorosilovą dirbo Dreicerio grupė, gavusi užduotį apie Vorosilovo užmušimą tiesioginiai iš Trockio, ir grupė, permesta iš Vokietijos tiems pat tikslams, trockisto M. Lurje. Del paruošimo drg. Vorosilovo užmušimo vienas iš apvienyto centro narių, kaltinamasis Mračkovskis parodė:

„1934 metų viduryje E. Dreiceris man pranešė, kad jis vienkart ruošė Vorosilovo užmušimą, deli ko turėjo būti paugūstas Dmitrijus Šmidtas, buvusi armijoj komandieriumi ir nebuvo įtartas partijoj. Buvo manoma, kad jis užmuš Vorosilovą arba laike asmeniškio raporto Vorosilovui tarnybos reikalais, arba laike eilinių manevrų, kuriuose dalyvaus Vorosilovas.“ (XVIII t., b. p. 49).

Kaltinamasis Dreiceris tardyme Sąjungos prokuraturoje liepos 31 d. šiuo reikalu parodė:

„Teroristinio akto įvykdymui aš pritraukiau Estermaną ir Gajevskį, o 1935 metais Šmidtą ir Kuzmiciovą. Pastarieji apsiėmė užmušti Vorosilovą.“ (X., b. p. 195).

Mračkovskio ir Dreicerio parodymus taipgi patvirtina ir kaltinamasis Reingoldas, parodęs sekantį:

„Man yra žinoma iš Mračkovskio ir Dreicerio, kad 1933 m. vasarą buvo organizuota po Dreicerio vadovavimu trockistinė grupė iš karinių asmenų, kur įėjo: Šmidtas—vienos Raudonosios armijos brigados komandierius, Kuzmiciovas—vieno karinio suvienijimo štabo viršininkas, ir eilė kitų asmenų, kurių pavardžių aš nežinau. Iš Dreicerio man yra žinoma, kad tiesioginiai teroristinio akto įvykdintojai prieš Vorosilovą buvo nukirsti Šmidtas ir Kuzmiciovas, kurie davė sutikimą šio akto įvykdymui. Buvo manoma, kad deli to jie arba pasinaudos vienu iš priėmimų pas Vorosilovą, arba išnaudos Vorosilovo atsilankymą į jų karines dalis.“ (XXVII t., b. p., 166).

Tardymo taipgi nustatyta, kad eilė teroristinių grupių (Dreicerio, M. Lurje ir kt.) ruošė tuo pat laiko periodu pasikėsinimus prieš draugus Zdanovą, Kaganovičių, Ordžonikidžę, Kosiorą ir Postiševą.

Kaltinimo Formula

Analizuojant augščiau išdėstytą, tardymas skaito nustatyti:

1) kad 1932-1936 metų periode Maskvoj organizavosi trockistiniai-zinovjeviškas centras, valdžios užgrobito tikslais pastatęs savo uždavinį eilės teroristinių aktų įvykdymą prieš VKP(b) ir sovietų vyriausybės vadovus;

2) kad į šio apvienyto trockistiniai-zinovjeviško centro sąstatą iš patrauktų kaltinamaisiais šioje byloje skaičius įėjo nuo zinovjevių: G. E. Zinovjevas, L. B. Kamenevas, G. E. Evdokimovas, I. P. Bakajevas ir nuo trockistų: I. N. Smirnovas, V. A. Ter Vaganianas ir S. V. Mračkovskis;

3) kad šio laiko periodu apvienytu trockistiniai-zinovjevišku centru buvo organizuo-

ta eilė teroristinių grupių ir buvo paruošta eilė praktinių priemonių d.d. Stalino, Vorosilovo, Zdanovo, Kaganovičiaus, Kirovo, Kosioro, Ordžonikidžės ir Postiševu užmušimui;

4) kad viena iš šių teroristinių grupių, veikusi sulig tiesioginiu Zinovjevo ir L. Trockio ir apvienyto trockistiniai-zinovjeviško centro nurodymų ir tiesioginiai kaltinamajam Bakajevui vadovaujant įvykdė 1934 metų gruodžio 1 d. piktadarišką drg. S. M. Kirovo užmušimą.

Patraukti kaltinamaisiais šioj byloj G. E. Zinovjevas, L. B. Kamenevas, G. E. Evdokimovas, I. P. Bakajevas, V. A. Ter-Vaganianas, S. V. Mračkovskis, E. A. Dreiceris, V. P. Olbergas, Fricas Davidas, (I. I. Kruglianskis), E. S. Golcmanas, P. V. Pikelis, I. I. Reingoldas, K. B. Bermanas-Jurinas, M. Lurje, N. Lurje—pilnai pripažino save kaltais patiekiamė jiems kaltinime.

Kaltinamasis I. N. Smirnovas pripažindamas savo dalyvavimą apvienytam trockistiniai-zinovjeviško bloko centre, asmeniškų ryšių su L. Trockiu ir jo susitikimus su L. Sedovu laike savo buvimo 1931 m. užsieny, o taipgi ir tą aplinkybę, kad ryšius su Trockiu jis palaikė iki pat savo arešto 1933 metais, pripažino, kad jam buvo perduota 1931 metais Sedovo ir patvirtinta 1932 m. L. Trockio direktyva apie organizavimą teroro prieš VKP(b) ir Sovietų valstybės vadovus ir kad ši direktyva buvo padėta trockistiniai-zinovjeviško bloko organizavimo pagrindan.

Tuo pat laiku kaltinamasis I. N. Smirnovas kategoriškai neigia savo dalyvavimą teroristiniame apvienyto trockistiniai-zinovjeviško centro veikime. Vienok, kaltinamasis I. N. Smirnovas įrodomas kaip teroristinio apvienyto centro dalyvis parodymais kaltinamųjų: S. V. Mračkovskio (XXIX t., b. p. 76, 84), Dreicerio (XXXI t., b. p., 63), A. M. Safonovos (XXXI t., b. p. 295), I. I. Reingoldo (XXXI t., b. p. 138, 284), G. E. Zinovjevo (XII t., b. p. 35), L. B. Kamenevo (XV t., b. p. 28), G. E. Evdokimovo (XXXVI t., b. p. 9, 10) ir R. V. Pikelio (XXXI t., b. p. 78).

Remiantis augščiau išdėstyta, kaltinami:

1. Zinovjevas Grigorijus Evsejevičius, 1883 m. g., tarnautojas, nuteistas 1935 m. zinovjevių „Maskvos centro“ byloje;
2. Kamenevas Levas Borisovičius 1883 m. g., tarnautojas, nuteistas 1935 m. to pat „Maskvos centro“ byloje;
3. Evdokimovas Grigorijus Eremjevičius, 1884 m. g., tarnautojas, nuteistas 1935 m. to pat „Maskvos centro“ byloje;
4. Bakajevas Ivan Petrovičius, 1887 m. g., tarnautojas, nuteistas 1935 m. to pat „Maskvos centro“ byloje;
5. Mračkovskis Sergejus Vitaljevičius, 1887 m. g., tarnautojas;
6. Ter-Vaganianas, Vagaršakas Arutiunovičius, 1893 m. g., tarnautojas;
7. Smirnovas Ivan Nikitičius, 1880 m. g., tarnautojas.

—tame, kad pirmieji šešeri kaltinamieji laiko periode nuo 1932 m. iki 1936 m., o kaltinamasis Smirnovas I. N. nuo 1931 m.:

- a) organizavo eilę teroristinių grupių, ruošusių d. d. Stalino, Vorosilovo, Zdanovo, Kaganovičiaus, Kirovo, Kosioro, Ordžonikidžės ir Postiševu užmušimą;
- b) organizavo ir įvykdė per Leningrado palėpinę teroristinę Nikolajevą Katolinovą grupę ir kitų 1934 m. gruodžio 1 d. piktadarišką drg. S. M. Kirovo užmušimą—

t. y. prasižengimuose, numatytuose RSFSR Krim. Kod. 58-8 ir 58—11 str.

8. Dreiceris Efimas Aleksandrovičius, 1894 m. g., tarnautojas;
9. Reingoldas Isakas Isajevičius, 1897 m. g., tarnautojas;
10. Pikelis Ričardas Vitoldovičius, 1896 m. g., tarnautojas;
11. Golcmanas Eduardas Solomonovičius, 1882 m. g., tarnautojas;
12. Fricas Davidas, jis gi Kruglianskis Ilja Davidas Izrailovičius, 1897 m. g., tarnautojas;
13. Olbergas Valentinas Pavlovičius, 1907 m. g., tarnautojas;
14. Berman Jurinas Konon Borisovičius (jis gi Aleksandras Fomicius) 1901 m. g., tarnautojas;
15. Lurje Maisejevičius Iljičius (jis gi Emil Aleksandras), 1887 m. g., tarnautojas;
16. Lurje Natan Lazarevičius, 1901 m. g., tarnautojas—tame, kad būdami palėpinės teroristinės trockistiniai-zinovjeviškos organizacijos nariais, dalyvavo paruoškė d. d. Stalino, Vorosilovo, Zdanovo, Kaganovičiaus, Kosioro, Ordžonikidžės ir Postiševu užmušimo—

t. y. prasižengimuose, numatytuose RSFSR Krim. Kod. 19-58-8 ir 58-11 straipsniais.

Įrodyti tos bylos medžiaga: tiesioginiam ruošime ir asmeniškam vadovavime organizavimu SSRS teroristinių aktų prieš VKP(b) ir sovietų vyriausybės vadovus, esantieji užsienyje L. Trockis ir jo sūnus L. L. Sedovas, atveję jie jį suradimo SSRS teritorijoje, pridera tučtuojautiniam areštui ir perdavimui SSRS Vyriausiojo teismo Karinės kolegijos teismui.

Gertiko, Grinbergo, J. Gavėno, Karevo, Kuzmiciovo, Konstanto, Matorino, Paulio Olbergo, Radino, Safonovos, Fajvilovičiaus,

D. Šmidtio ir Estermano bylos del priežasties besitęsiančio tardymo išskirtos atskiram svarstymui.

Remiantis išdėstyta ir atatinamam su SSRS Centralinio Vykdomo Komiteto šių metų rugpjūčio 11 d. nutarimu, visi augščiau nurodyti asmenys pridera SSRS Vyriausiojo Teismo Karinės kolegijos teismui atviram teismo posėdyje.

Šis kaltinamasis aktas sustatytas Maskvos mieste 1936 m. rugpjūčio 14 d.

SSR Sąjungos prokuroras

A. VIŠINSKIS.

(Vertimas į liet. kalbą „Raud. Artojas“)

GAUKITE „LAISVEI“ NAUJŲ SKAITYTOJŲ.

DIDELIS NUPIGINIMAS

Dvieji dolerių vertės knygos
Dabar gausite už \$1.25

Patarimai Vyrams Apie Lyties Dalykus

Tai ta pasiklibusi D-ro Robinsono knyga, kuri D-ras Kašliaus pakartotinai liepia skaityti. Pirkite ją dabar, nes už mėnesio vėl bus pilna kaina.

Reikalavimus su \$1.25 adresuokit:
J. BARKUS,
111-40—128th St.,
So. Ozone Park, N. Y.

MEDUS

„Laisvė“ gavo didelį vežimą

MEDAUS

„Naudokite medų vietoje cukraus“—sako Dr. J. J. Kašliaus. Kreipkitės tuojau į „Laisvę“ ir įsigykite

MEDAUS

Ne tada laikas vaigyti medų, kada jau apsegerate šalčiu. Valgykite medų, kad nesirgintumėte.

„LAISVĖS“ ANTRASAS

427 Lorimer St., B'klyn, N. Y.

Charles' Up To-Date BARBER SHOP

K. Degutis Savininkas

PLAUKŲ KIRPIMAS 25c
SKUTIMAS 15c

Prielankus Patarnavimas
100 Union Ave., Brooklyn
Tarp Ten Eyck ir Mauger Sts.

LICENSES

BEEK, WINE, LIQUOR
Wholesale Retail

NOTICE is hereby given that License No. B 4221 has been issued to the undersigned to sell beer at retail under Section 76 of the Alcoholic Beverage Control Law at 1078 Flushing Ave., Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.

JAMES CAMPISI
1078 Flushing Avenue, Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. B 4246 has been issued to the undersigned to sell beer at retail under Section 76 of the Alcoholic Beverage Control Law at 99 Troy Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.

PASQUALE DE CAROLIS
99 Troy Avenue, Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. B 4126 has been issued to the undersigned to sell beer at retail under Section 76 of the Alcoholic Beverage Control Law at 126 West Street, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.

C. EIGHTY
126 West Street, Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. A 10418 has been issued to the undersigned to sell beer, wine and liquor at retail, under Section 132 A of the Alcoholic Beverage Control Law at 623 Manhattan Ave., Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.

ANTHONY NATOLI
480 Myrtle Avenue, Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. RL 3718 has been issued to the undersigned to sell beer, wine and liquor at retail, under Section 132 A of the Alcoholic Beverage Control Law at 623 Manhattan Ave., Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.

JAMES FRANCIS MC CANN
623 Manhattan Avenue, Brooklyn, N. Y.

Diskusijos Lietuvių Kom. Suvažiavime

Diskusijos ant Drg. A. Bimbos Referato "Mūsų Organizacinės Problemos ir Kadry Auklėjimas"

Drg. D. Kienė iš Chicago. Draugai! Apie kadry auklėjimo reikalą visi sutinkame, visi matome jų stoka, nes mūsų judėjimas auga, plėsiasi, tai ir jų reikia daugiau. Mes turime dideles masines organizacijas. Manau, kad ir čia nerastume nei vieno, kuris nebūtų masinėse organizacijose užimtas visokiais darbais. Bet daug yra jėgų, kurias mes dar nemokame į darbą įtraukti, o nuo to ir nukentėja judėjimas — vieni per daug dirba, kiti nieko nepadaeda.

Atsiliepę į mūsų veikimą ir buvusi partijos frakcinė kova, o vėliau lietuvių opozicijos atsiradimas. Dabar mūsų judėjimas masiniai platus, galingos organizacijos, du dienraščiai, "Šviesa" ir "Tiesa", visa tai reikalauja daug jėgų. Spauda geriau siūlo mūsų įrankiai ir jų reikia kuo geriau pastatyti ir labiau paskleisti.

Apie ėjimą į kitų sričių darbininkų parengimus teks daug padaryti mūsų spaudai ir kalbėtojams. Dar daugelis mūsų draugų to nesupranta.

Drg. Sasna. Draugės ir Draugai! Aš noriu jums biskį pranešti apie Lietuvos Draugų Komitetą. Nuo 1927 metų jis sukėlė \$9,537.94. Didelė didžiulė pinigų pasiūta Lietuvos darbo liaudžiai kovai prieš fašizmą, tik maža dalis sunaudota organizaciniams reikalams ir ašeliai priešfašistinei apšvietai. Čia, mes buvome prisidėję ir prie pasiuntimo delegato į Lietuvą, o tas išėjo ant naudos. Daugiausiai Komitete dirba dr. J. Weiss, mūsų sekretorius.

Susisiekiame su Lietuvos kovotojais turime keblumų, bet jie nugalimi. Dabar aukos plaukia po mažai. Jeigu 1928 metais trys siuntiniai sudarė \$365.00 įplaukų, tai 1935 metais 271 siuntiniai sudarė \$1,875.00. Tas parodo, kad aukų dydis sumažėjo. Dabar mes daugiau turime bendrai dirbti su Amerikos Lietuvių Kongreso išrinktu komitetu.

Drg. M. iš Oakland, Calif. Draugai! Mūsų kolonija maža, bet mes turime 5 lietuvių partijų. Pas mus veikimas yra geras, mūsų masinės organizacijos vis daugiau įsitraukia į bendrą darbą. Aš manau, kad mūsų spauda pasiekia plačias lietuvių mases, bet mes per mažai rašome apie Komunistų Partiją. Prie to, kasdieninius reikalus aptardami su darbininkais nevisada mokame sujungti jų reikalą prigulėti partijai. Galima gauti naujų narių, galima gauti ir partijų aukų.

Drg. H. Jeskevičiūtė. Draugai! Manau, kad yra svarbus klausimas gavimas darbininkų į partiją, bet svarbus ir jų palaikymas. Daug kenkia partijos augimui prastas apšvietimas su nariais, neatsižvelgimas į asmenis, taip sakant, žmoniškumas, reikalus. Tegul tai gal būtų žmogaus silpnybė, bet reikia rakuotis, ypatingai atsinešime linkni draugų moterų. Reikia žinoti, kad šioj sistemoj net komunistės moteris nėra lygi su vyru. Kada jai tenka daug kitų darbų atlikti. Į tai tankiai nekreipiama atydos. Jeigu tai būtų įmanoma domėn, tai mes moterų daugiau partijoj turėtume.

Tiesa, kad simpatikų tarpe yra per daug išsivaizdavimo apie "bolševikų" pareigas. Mes už tai patys kalti. Reikia mokėti tuos dalykus perstatyti masinėse organizacijose iš partijos gyvavimo.

Kadrais neaugame, naujus draugus per daug apkrauname technikiniais darbais, stoka gerų patarimų ir nuo to kenčia mūsų judėjimas. Pas mus lietuvių yra prastas įsivienijimas

dar nuo 1921 metų — blogas atsinešimas į tuos draugus, kurie stovi priešaky. Kiti sako: "Tu iš to duona valgai, tai ir rūpinkis." Kiti dar su panieka kalba apie draugus, kurie stovi organizacijų priešaky. Niekas nenori, kad vadovaujančius draugus dievintų, bet tili mūsų asmenų atsinešimas yra vienas iš blogiausių. Jie nežino to, kad mūsų draugai priešakyj pastatyti sunkiai dirba, neša našta masinių organizacijų ir spaudos palaikymo darbuose. Nei pas vieną kitą kalbinę grupę, nei partijoj nėra tokio blogo atsinešimo, kaip pas mūsų tilius draugus, o tas viskas kenkia ir K. P. augimui.

Drg. V. iš Brooklyno. Draugai! Kaip gauti naujų narių į partiją ir juos palaikyti, tai priguli nuo mūsų visu. Narių palaikymui partijoj kenkia vėliai pradėdami susirinkimai, apie 9 valandą vakaro ir tęsiami iki kokios 11 ar 12 valandos nakties. Reikia atminti, kad darbininkas dar turi pasiekti namus ir ant rytojaus eiti į darbą. Todėl kaip kurie ir neina kas savaitę į susirinkimus. Būna per daug sunkios kritikos, kartais nepamatuotų užmetimų, stoka gero draugiškumo, visa tai daug kenkia partijos augimui.

Tarpe mūsų vadovaujančių draugų ir eilių narių reikalinga daugiau draugiškumo. Tili iš mūsų draugų turi gerą vardą, jie moka su kiekvienu gražiai pasikalbėti, duoti patarimų, išklausti kitų mintį. Tokis elgimasis daug padeda partijai augti, bet tili draugai per daug yra "sausai", "šalti".

Į kitas sriotes, ypatingai katalikus darbininkus reikia kreipti daugiau atydos. Ten dar yra plati dirva mūsų jėgų padidinimui.

Drg. J. Siurba. Drg. Bimbos ir d. Solomsko referatai padengę partijos, kadry ir masinių organizacijų auklėjimo reikalus. Reikia gauti naujų narių į partiją, į masines organizacijas, reikia ir kadry. Abeliai dalykai pas mus vis gerėja, partijos padėtis geresnė, mūsų taktika lanksti, masėse įtaka auga. Po Komunistų Partijos Devinto Suvažiavimo dalykai daug geriau turės būti ir naujų narių gavime ir jų partijoj palaikyme. Dabar tas viskas prigulės nuo to, kaip mes partijos taktiką mokėsime pravesti. Mes žinome, kad buvo ir yra draugų, kurie "viską žino," jiems aiškinimas jau daug nepagelbės.

Kad Centro Biuro veikimas buvo apgrabomis vedamas, tai aišku, nes neturint draugo, kuris nors dalį laiko galėtų tam pašvesti, kitaip ir būti negalėjo. Draugas Bimba pilną laiką dirba "Laisvėje," paskui prkalbos, partijos veikimas, tai CB reikalams laiko nėra. Aš manau, kad su tokia ubagiška padėčia reikia kartą ant visados užbaigti.

Mūsų kadry auklėjime mokyklės nebuvo geriausiai pastatytos. Agitacijos Fondo reikalai stovėjo prastai, reikia būtinai padaryti tą įstaigą visų mūsų masinių organizacijų įstaiga.

Aš manau, kad mūsų spauda pasiekia apie 50,000 lietuvių, tad ji ir turi būti geriausias masinis organizatorius, agitatorius ir propagandistas už visą mūsų veikimą, už auklėjimą Komunistų Partijos ir masinių organizacijų.

Drg. M. J. iš Washing t o n. Draugai! Pas mus partijos narių kiekis sumažėjo iš priežasties žemo politinio prasiliavinimo. Ant vietos veikėjų, su geresniais patyrimais nėra. Iš toliau ir sunku gauti. Paskutinis pas mus prakalbos buvo d. Mi-

zaros 1930 metais. Jau tas vienas parodo, kad didelis atsilikimas.

Reakcija didelė, puolimas ant darbininkų žiaurus. Tas ir atšaldo nuo veikimo politiniai silpnėjusius.

Drg. P. iš Detroit. Draugai! Aš manau, kad abiejų draugų referatai buvo geri. Abu plačiai palietė mūsų organizacijas, jų nedateklus ir uždavinius. Manau, kad partijos augimui kenkė daug buvusios seniau frakcinės kovos, jos daug sudemoralizavo narių. Vėliau ir lietuvių tarpe tie nesutikimai. Mes žinome, kad pas mus daug seniau buvo narių todėl, kad jie sekė vieną ar kitą vadą... Jūs žinate, kad kur buvo daugiau ty kovų, Detroit, Clevelande, ten ir ant veikimo labiau atsiliepė. Bet manau, kad dabar pas mus dalykai nėra blogi. Kiek yra žinoma, mes augame ir Komunistų Partijoj ir masinėse organizacijose, ir mūsų spauda.

Drg. K. K. iš Waterbury. Draugai! Kadry stoka yra centruose, stoka ir kolonijose. Stoka redakcijose jėgų, stoka kalbėtojų, stoka ir vietos veikėjų. Kaip jau draugai nurodė, mūsų judėjimas išsiplėtė, bet kadry kiek mažai pakėlėme.

Mūsų veikime yra sektantizmas, sunku jį nugalėti, kas kliudo prieiti prie kitų sričių darbo žmonių. Kartais tas sektantizmas kliudo ir įtraukimui didesnio narių skaičiaus prie darbo. Bet vis vien mes stovime daug tvirčiau, kaip praedėtas, mūsų spauda gerėja, mūsų organizacijos auga.

Kas del palaikymo narių partijoj, tai nereikia naujus narius vienus statyti prie lapelių dalinimo. Jūs reikia vestis seniems nariams kartu, pratinti ir mokinti.

Drg. D. iš Grand Rapids. Draugai! Pas mus tik 8 lietuvių yra partijoj. Pirmą buvo daugiau, bet tūlas klaidas padarė draugai vietos vadovybė knygyno reikale ir kitais nepavyzdiniais žygiais. Silpnėję politiniai nariai apėjo partiją.

Lietuviams pavyko su socialistais padaryti bendrą frontą, tas pagerino abelą darbininkų susidraugavimą. Pas mus nariai buvo prieš d. Pruseikos priėmimą atgal, bet vėliau dalykai išsiaiškino ir dabar tuom klausimu nėra dviejų nuomonių. Prakalbų eilę mes turėjome, jų tarpe ir d. J. Ormano ir visos jos gerai pavyko.

Drg. J. N. iš Brooklyno. Draugai! Draugas Solomskas savo referate palietė ir Lietuvių Meno Sąjungą. Reikia pasakyti, kad CB per mažai kreipė atydos į tą organizaciją, nebuvo kritikos mūsų veikimų, nebuvo reikalingų patarimų. To pasekmėje tarpe tili draugų prasidėjo nesutikimai, jau veikiausiai skaitėte drg. Bovino kritikas. Stoka pas mus asmeninio draugiškumo... Stoka to draugiškumo ir kitur. Auklėjime kadry, tai daugelis jau yra perseni. Reikia kreipti daugiau atydos į jaunimą. Sovietų Sąjungoj, 1932 metais, besikalbant su drg. Kapsuku, jis pareiškė, kad jie po 35 metų jau neima į svarbias mokymo įstaigas, nes nedaugelis gali išmokyti.

Draugas Mizara nurodė, kad mūsų jaunimas turi mokytis lietuvių kalbos. Tai vienas iš svarbiausių darbų. Dabar mūsų jaunųjų daugelis veikiausiai negali lietuviškai kalbėti.

Kas liečia drg. Solomsko keliamą klausimą apie vadovėlių, tai labai rimta problema, gal būti būsimas Centro Biuras ją galės išspręsti.

Drg. J. D. iš Detroit. Draugai! Man neteko girdėti Centro Biuro raportas. Bet iš draugų kalbų girdisi ir nusiskundimų ir pasigyrimų. Aš labai daug kuo negaliu pasigirti. Jūs žinote, kad dabar Michigano valstijoj yra didelė reakcija, veikia "Juodas Le-

gionas." Pas mus dabar organizuojami metalo darbininkai, atvyko Lewiso organizatoriai. Fabrikantai dideliu įdūkimu puola unijistus, meta juos laukan. Bet vis gi nėra tokia reakcija, kaip 1920 metais, o tada vis vien daugiau narių turėjome.

Drg. J. U. iš Pittsburgh. Draugai! Iš drg. Bimbos referato matome pavoju, kad lietuvių partijiečių skaičius nedidelis. Rochesterj jau neliko komunistų. 500 lietuvių komunistų Amerikoj, tai per mažai. Aš nemanau, kad nauji darbininkai, kurie ateina iš didelio darbo. Kokis ten darbas, kad jau seni nariai į mėsą negali 5 brošiūras paroduoti. Aš manau, kad mes nemokame gerai išaiškinti partijos rolę ir naujus narius įtraukti, o įtraukus palaikyti.

Reikia eiti pas katalikus ir pas kitų sričių darbininkus ir juos traukti į mūsų judėjimą. Ten yra plati dirva. Tili draugai sako, kad jau "seni." 45 metų amžiaus ir jau "pasenę," o šalies prezidentą renka virš 60 metų ir jis nesenas.

Kas del vienybės tarpe ALDLD ir moterų organizacijos, tai tas tik vietomis pakenkė nemokant teisingai tą vienybę pravesti. Bet vietomis po vienybės judėjimas sustiprėjo.

Drg. P. Buknys. Man rodosi, kad suvažiavime stoka gero dpo. Pas mus yra nedateklų, bet mes turime labai daug pasisekimų. Žinoma, yra nedateklų. Sektantizmas nenugatėtas, vietomis jis pasireiškia dideliame "amerikonizme".

Naujojo Anglijoj draugai "Laisvės" pikniką norėjo užvadyti spaudos pikniku. Aišku, kad "Laisvė" ten turi didesnę įtaką, kaip bent kuris kitas mūsų laikraštis, ir reikia jos vardu rengti, kad sutrauktų tuos tūkstantčius darbininku. Philadelphijos mes turime labai didę įtaką, ten mūsų "Laisvės" piknikai didesni už Broo-

klyno. Bet Phila. draugai turi ir sektantizmo, kaip jau siauriai veikia frakcija, tai reikia net stebėtis. Worcesterj mūsų draugai padarė klaidų choro reikale.

Tili draugai sakė, kad ne visi turi įtakos lygiai masėse. Mums reikia tokių draugų, kaip Pruseika, kuris lanksčiai prieina prie žmonių; kaip d. Bimba, kuris kietas partijos veikalo; kaip Solomskas, kuris moka vesti masinės organizacijos reikalus, kaip Mizara ir kiti. Aš manau, kad mūsų vadovybė gera. Kas gali ką pasakyti prieš d. Andrulį? Juk tai jis kiekiausiai stodo už dienraštį "Vilni" ir tvirtai jį laiko su kitų draugų pagalba. Kas gali pasakyti, kad mūsų sveikatos skyrius vedamas Dr. J. J. Kaškievičiaus ir nėra vienas iš geriausių? Net ir šiame suvažiavime mes turime du daktarus, abu mūsų judėjimo veikėjus. Argi mes negalime dabar pasidžiaugti ir bendro fronto reikale? Galime! Draugai socialistai ir iš "Naujių" ir "Keleivio" šiandien jau kitaip žiūri į gyvenimą, į komunistus, į Sovietų Sąjungą, iš to visko mes galime tik pasidžiaugti. Aš manau, kad nuoširdus bendro fronto vykinimas ves mus dar arčiau, duos daugiau bendros naudos.

Drg. J. B. iš Paterson. Draugai! Pasikalbėjus ant vietos su draugais teko sužinoti, kad Rochesterj yra 1 lietuvių partijoj, bet čia prieina labai slapčiai veikti. (Po frakcijos suvažiavimo buvo sudaryta K. P. rėmėjų grupė iš apie 20 draugų.—Sekretorius). Clevelande draugai už nepasisekimus bėdą verčia ant d. Maželį, kaip bent kuris kitas mūsų silpnybių būtų kaltininkas. Tankiai draugai savo klaidas tūkstantčius darbininku. Philadelphijos mes turime labai didę įtaką, ten mūsų "Laisvės" piknikai didesni už Broo-

lyno. Bet Phila. draugai turi ir sektantizmo, kaip jau siauriai veikia frakcija, tai reikia net stebėtis. Worcesterj mūsų draugai padarė klaidų choro reikale.

Drg. V. A. iš Chicago. Draugai! Man rodosi, kad mes per daug skundžiamės, o mažai kalbame apie mūsų geras puses. Mes vien Chicagoj turime virš 200 lietuvių partijų. Turime gerų sekčių veikėjų iš mūsų tarpo, ar tai blogai?

Kas del to, kuri kolonija kurio kalbėtojo labiau nori, tai čia netenka daug kalbėti. Natūralu, vieniems geriau patiks vienas, kitiems kitas. Tas dar nereikia, kad anas geresnis, o kitas blogesnis mūsų veikėjas. Kas liečia Komunistų Partiją, tai ji dar savo gyvavimo istorijoj nebuvo tokia galinga, kaip dabar yra. Kada partija turėjo tiek narių? Niekaados! Kada mūsų veikimas buvo tokis masinis? Niekaados! Man rodosi, kad mes kaip kada savo neveiklumą pateisiname ir kaltę mesdami partijos organizatoriams. Blogus organizatorius partija baudžia. Drg. Browder tiesiai reikalauja juos mesti iš partijos laukan. Aš manau, kad kur buvo dirbta, tai ten ir gauta naujų narių; kas norėjo ateiti, tai ir atėjo. Imkime X., jis norėjo būti partijoj, ir rado kelią į ją. Prie to, negalima manyti arba sakyti, kad pirmiau Kom. Partija buvo bloga, o dabar jau gera. Taip nėra. Buvo daug gero nuveikta. Mes turime dabar geriausią ir gudriausią partijos vadovybę. Tam ėmė laiko, kol ji išsiauklėjo. Mes pakeitėme kiek taktiką todėl, kad gyvenimas pasikeitė. Taigi visada matykime geras ir blogas puses. Nemanau, kad kokis dabar pavojus yra lietuvių komunistų judėjimui. Jeigu jis kada buvo, tai jau pergyventas, tas krizis praėjo.

Drg. J. Gasiunas. Draugai! Man prisimena drg. Browderio prakalbos, kad jis tą patį aiškino, kad daugelis darbininkų per daug išsivaizdina dideles partijos nario pareigas, tiesiog nežmoniškai pareigas. Tikrumoj to nėra, daugelis simpatikų nei kiek nemažiau dirba revoliucinį darbą, kaip partijos nariai. Drg. A. teisingai sakė, kad tankiai mes mažiau įmatome mūsų atsiekimus, negu klaidas. Atsiekimais vaduojantis reikia į partiją ir naujus narius traukti.

Mes turime išauklėję masines organizacijas, jos eina su Komunistų Partija, dabar mums reikia jose nemažai veikėjų, bet tam tikslui reikia naujų veikėjų priauklėti, kad turėjus jėgų eiti į katalikų organizacijas ir abelnei veikti kitų sričių darbininkuose. Mes turime daugiau veikti ir SLA organizacijoj, mes turime veikti vietos lokalinėse organizacijose — klubuose ir kitose.

Drg. J. M. iš Clevelando. Draugai! Draugas Bimba sakė, kad mums yra pavojus del per mažo lietuvių skaičiaus partijoj, o drg. A. nori įkalbėti, kad to nėra, kad būk referate perdėta. Manau, kad d. A. nesuprato referatą...

Drg. J. Gasiunas. Draugai!

Man prisimena drg. Browderio prakalbos, kad jis tą patį aiškino, kad daugelis darbininkų per daug išsivaizdina dideles partijos nario pareigas, tiesiog nežmoniškai pareigas. Tikrumoj to nėra, daugelis simpatikų nei kiek nemažiau dirba revoliucinį darbą, kaip partijos nariai. Drg. A. teisingai sakė, kad tankiai mes mažiau įmatome mūsų atsiekimus, negu klaidas. Atsiekimais vaduojantis reikia į partiją ir naujus narius traukti.

Mes turime išauklėję masines organizacijas, jos eina su Komunistų Partija, dabar mums reikia jose nemažai veikėjų, bet tam tikslui reikia naujų veikėjų priauklėti, kad turėjus jėgų eiti į katalikų organizacijas ir abelnei veikti kitų sričių darbininkuose. Mes turime daugiau veikti ir SLA organizacijoj, mes turime veikti vietos lokalinėse organizacijose — klubuose ir kitose.

Bendras frontas nelengvas darbas. Mes Pittsburghe veik pirmieji pradėjome dirbti su socialistais draugas Mažiukna, Bakanu, Dargiu. Aišku, kad iš karto jis nėjo sėkmingai, bet buvo kliučių, kad į vienus ir kitus veikė senas atsinešimas, bet dabar susitariame gan gerai bendriems darbui žmonių reikalams.

Drg. J. M. iš Clevelando. Draugai! Draugas Bimba sakė, kad mums yra pavojus del per mažo lietuvių skaičiaus partijoj, o drg. A. nori įkalbėti, kad to nėra, kad būk referate perdėta. Manau, kad d. A. nesuprato referatą...

Drg. Solomsko referatas apibūdino masinių organizacijų stovį ir tuojautinius uždavinius. Veikiausiai toje dvasioj bus veikama. Kas del sujungimo ALDLD ir moterų organizacijos, tai, manau, buvo padaryta klaida.

(Tąsa 7 pusl.)

Didelis Išvažiavimas

Su dainomis ir prakalbomis. Dainuos 4 Conn. Valstijos darbininkiški chorai

Rengia Lietuvių Darbininkiškos Organizacijos Naudai Vietos Darbininkiško Judėjimo.

Dalis pelno teks Conn. valstijos Darb. Org. apskrėčiams.

Ivyks Nedėlio, 20 d. Rugsėjo-Sept., 1936



Bridgeport jaunuolių choras, kuris dalyvaus šioj programoj

Ištisa programa yra sekama: Dalyvaus Laisvės Choras iš Hartford; Vilijos Choras iš Waterbury; Jaunuolių Choras iš Bridgeport; Daina Choras iš New Haven, ir kalbės vienas iš "Laisvės" redaktorių.

PIKNIKAS BUS LIETUVIŲ DARŽE

Už Lakewood Ežero.

Waterbury, Conn.

Pradžia 12 val. diena

GRIEŠ MERRY MAKERS ORKESTRA.

IŽANGA 25c ASMENIUI

Širdingai užkvičia visus ir visas—KOMITETAS.

NEW YORKO IR APIELINKĖS ŽINIOS

Darbininkų Kovų Lauke

Malioriai Pikietuos Universiteta

Streikuojanti malioriai, su studentų ir darbininkų organizacijų parama, pastatė masinę pikietos liniją prie Columbia Universiteto. Keturi šimtai streikierių reikalauja uniformos algos—\$9 į dieną.

Popierinių Dėžių Darbininkai Streikuoja

Visi vyrų kepurėms popierinių dėžių industrijos darbininkai išėjo į streiką, reikalaujant 30 nuosimėjų algų pakėlimo ir 40 valandų darbo savaitės. Streikas paliečia 200 darbininkų.

Gresia Kalėjimas 34 Rašytojams

Trisdešimtis keturiems Rašytojų Unijos nariams gresia kalėjimas todėl, kad jie pastatė pikietą prie WPA Veikalių Biuro. Mat, tame biure yra 110 darbu rašytojams, vienok biuro vedėjai neduoda rašytojams tų darbų. Prekybos Komisija įsakė policijai suareštuoti tuos pikietus. Suareštųjų teismas įvyks trečiadienį.

Matrasų Šapos Pasidavė Unijai

Jau 43 matrasų išdirbystės šapos atnaujinio kontraktus su Upholsterers' International, Lokalu 140. Šešios atdaros šapos irgi pripažino uniją. Tų šapų darbininkai išsikovojo algų pakėlimą, 44 val. darbo savaitę.

Bedarbių Jaunuolių Laimėjimas

Trys šimtai nevedusių jaunuolių demonstravo prie Avenue D Pašalpos Stoties, 97 Mercer St., ir privertė šalpos vyriausybę tuojau atidaryti biuro duris ir suteikti jaunuoliams pašalpos. Demonstrantai taipgi privertė vyriausybę pasamdyti dar 10 darbininkų prie to biuro štabo.

Lietuvių Liaudies Teatro Susirinkimas Šį Vakara

Lietuvių Liaudies Teatro susirinkimas įvyks šį vakarą, rugsėjo 14 d., 8 val., "Laisvės" svetainėje, 46 Ten Eyck St., Brooklyn, N. Y.

Visi nariai, rėmėjai ir simpatikai dalyvaus. Susirinkime bus pranešimai apie veikalus, repeticijas, būsimus vaidinimus ir daug kitų klausimų. Kviečiami ir kitų organizacijų nariai susipažinti su Lietuvių Liaudies Teatro veikla.

V. Bovinas, Pirm.

Bedarbis Norėjo Kalėjimo Gelbėti Šeimą Nuo Bado

Owen Magee, 34 metų vyras, tapo atleistas iš WPA darbo. Pusbadžiu mitusi šeimyna visiškai atsidūrė bado nasruose. Jo žmona, prižiūradama namą, 503 W, 132nd St., uždirbo \$10 į mėnesį ir iš to visai šeimai prisiėjo verstis. Jie turi 8 vaikus, vyriausias 11 metų.

Išvartas desperacijon vyras pačiuoju svetima takse ir su ja nuvažiavo policijos stotin, tikėdamasis patekti kalėjimui ir tuomet atkreipti atydą į šeimynos baises padėtį.

Trys jauni plėšikai sulaukėti po \$150,000 kaucija. Jie išėjo į "poolroom" ir apvogė ten buvusius vyrus, vienok policistai plėšikus užklupo ir juos suareštavo.

Central Brooklyniečiai Turės "Big Hit"

Central Brooklyn ALDDL 24-tos kuopos aktoriai ateinantį sezoną turės, kaip anglai vadina, "Big Hit". Jie tą "Big Hit" padarys lošdami Brooklynje ir apylinkėse gražų veikalą "Dvaro Bernas". Minėtą veikalą parašė visiems gerai žinomas teatrininkas J. Juška.

Veikalo lošimui yra sutraukti geriausi lošėjai ir lošėjos. Iš moterų pusės yra šios: Sally Balkūnienė, visų mylima aktorė ir talentinga juokdarė. Aldona Šertvietytė, gitaristė, dainininkė ir puiki aktorė ir V. Pranaitienė, visiems žinoma, kaip tipoška aktorė. Iš vyrų gi pusės: J. Juška, pats autorius, J. Lazauskas, kuris per paskutinius metus tapo mūsų mylimu ir artistiku aktorium. F. Lepinskas, jaunas vaikas, dar mažai lošęs, bet gana gerai mokinasi ir matyt, kad bus geras aktorius. J. Beniuolis, kuris lošia šaltysiaus rolę labai gerai tinka tipui. J. Veličkutis, mūsų mylimo dainininko Veličkos sūnus, taip tinka į rolę, kad rodo geriau negali būti. Tai tikras aktorius. G. Varasevičius taipgi tinka tipui ir nuduoda savo rolę.

Tokius gi aktorius mes, Central Brooklyniečiai, turėdami manom tikrai daryti "Big Hit".

Augščiau minėto veikalo ir su augščiau minėtais aktoriais mes jau turėjom tris pamokas ir kurie buvo pažūrėti mūsų pamokų, tai net susiriesdami juokėsi. Praktikas laikom, 269 Front Street, Central Brooklyn, Lietuvių Neprigulmingo Klubo kambariuose. Taipgi šis veikalas buvo skaitytas dar prieš pradėsiant pamokas Central Brooklynio darbininkų menininkų ir tapo priimtas lošimui.

Šitą veikalą mes manom lošti du ar tris sykius Brooklynje ir paskui kitose kolonijose, jeigu kas kvies.

Prie progos reikia šiek-tiek aprašyti veikalas ir jo prasmę. Veikalas, tai dviejų veiksmų vaizdelis su kaimiškomis liaudiškomis dainomis. Scena—dvarininko kiemas. Lošimas užims valandą ir pusę, o gal biskį daugiau. Lošt galima ir ant mažos estrados. Aktorių dešimtis. Veikalas turi darbininką prasmę ir teatrališką sudramatizuos.

Veikalo prasmė tokia: Pirmam veiksmo, pas Lietuvos dvarininką tarnauja tarnas ir tarnaitė, kaip valgyt gamintojai, virėjai, taipgi bernas, merga ir piemenukas. Tarnas ir tarnaitė mylisi ir dainuoja viens kitam dainas. Bernas tik melinas prie mergos ir kada jis ją prisikalbina ir sutaria vestis su ja, tai ponas jiems neduoda kumečių grįžioj kambarių ir nepavelina kelt vestuves jo namuose. Tada bernas atsisako klausyt pono ir tampa išvartas iš dvaro. Tuomi ir baigiasi pirmas veiksmas.

Antrame veiksmo ponas samdo naują berną. Išvartas bernas, atėjęs, išveja naują berną. Ponas pasisamdo kitą naują berną, didelį, kaip milžiną. Gi išvartasis bernas suaugituoja visus dvaro tarnus, tarnaites ir net piemenuką ir pasipriešina ponui, norėdamas išvyt ir šitą naują berną. Ponas, nesuvaldydamas tarnų, atsiveda šaltysių. Šaltysius bekalte, išvartasis bernas gauna atgal dvarę tarnystę ir pavelijimą vesti pono namuose, ir taipgi kambarius. Visi kiti taipgi tampa priimti į dvarą. Reikiška, bernas ir visi

kiti išlaimi.

Pirmam veiksmo bernas su merga, tarnas su tarnaitė besimeilindami pridaro daug juoko. Antrame gi—piemenukas, padėdamas tarnams ir tarnaitėms kovot, taipgi pridaro daug juoko. Taigi, veikalas—vaizdelis ne komedija, o pasidaro juokingas.

Brooklynio Menininkas.

Kas Vagia Nuo Mūsų Vaikų Pieną

Jūs jau girdėjote, kad didžiosios pieno perkupčių kompanijos, Borden ir Sheffield pakėlė pieno kainas po centą ant kvortos. Pasiteisinimą iš kompanijos ir jos agentų jūs girdite tokį: "Farmeriai reikalauja daugiau už pieną."

Tiesa, fermeriai reikalauja daugiau, jie pasiryžo gauti po \$3 už šimtą svarų arba skelbs streiką. Tai menkas skurdas prisilegtų fermerių reikalavimus ir ji reikia visiems stipriausia paremti. Farmeriai turi gauti po 3 centus už kvortą. Bet mes ir be pakėlimo kainų pieno vartotojams mokame 11 centų už kvortą. Farmerys gaus 3. Pas perkupčių liks 8 centai.

Tie aštuoni centai nuo kvortos apmoka perkupčiams ne vien tik išlaidas. Tie 8 centai pereitą metą sudėjo gryo pelno National Dairy Products kompanijai \$9,338,205 ir Borden kompanijai—\$4,842,349. Su virš 14 milijonų gryo pelno į vienus metus!

Jeį pienas būtų pakeltas centu ant kvortos, viename New Yorko mieste perkupčiai surinktų dar \$12,500,000. Tas reikštų tūkstančiams biednuomenės vaikų dar didesnį nedatelių pieno ir baisy pažeidimą jų sveikatos.

Kiek Reikalinga Pieno

Yra nustatyta, kad išaugimui vaikų reikalinga, kiekvienas vaikas turėtų gauti ne mažiau 5 kvortų pieno į savaitę. Bet jie to ir iki šiol negavo, kol dar nebuvo tie 12 ir pusė milijonų dolerių ištrauktas iš biednuomenės kišenių. Surasta, kad šeimos, turinčios po vieną vaiką, sunaudotai tik po 3 ir vieną šeštadalį kvortos į savaitę per asmenį. Gi šeimos su penkiais vaikais tesnaudota tik po 1 ir 93 dalis antrosios kvortos į savaitę per asmenį. Trūkumas pieno reikiška, kad tūkstančiai vaikų auga silpnais, kreivais kaulais, suedusiais dantimis, ligoti ir silpni visais atžvilgiais. Gi ir suaugusių sveikatos palaikymui reikalingas pienas.

Galima Gauti Pieno Po 11c.

Niekam nėra reikalo mokėti daugiau, kaip 11 c. už kvortą. Yra šimtai krautuvinių, kurios parduoda senomis kainomis. Jei jūs krautuvininkas aiškinasi mokėjęs daugiau ir turis gauti daugiau, pasakykit jam, kad jis gali gauti iš kitų kompanijų tokiom kainom, kad galėtų parduoti po 11 c. ir kad jo pareiga tą padaryti.

P. V.

Brownsville Komunistų Mitingas Pavyko

Ketvirtadienio vakara, Empire Manor Hall, 71 Thatford Ave., Brooklyn, to apylinkės komunistai buvo surengę prakalbą. Kalbėjo I. Amer, Grace Hutchins, ir vietiniai kandidatai. Publika netilpo svetainėje. Kiti girdėjo prakalbą lauko pusėn išvedžiotais garsiais. Buvo ir meniška programa.

Remia Ispanijos Kovotojus Prieš Fašizmą

Šiomis dienomis kailiasiuvių unija vėl prisidėjo su \$225 prie unijų pažadeto sukelti \$100,000 fondo Ispanijos liaudies kovotojams prieš fašizmą.

Iki šiol jau išpildyta virš \$65,000 pasižadėtos kvotos. Komunistų Partija New Yorko valstijos sukėlė virš 12 tūkstančių dolerių.

Lietuviai irgi prisideda, bet palyginamai nedaug. Reikėtų gausiau paremti. Tiesa, mes, kaip ir visi, norime išpildyti savo rinkimų kvotą, tačiau negalime apleisti ir šį taip degantį reikalą, koku yra rėmimas Ispanijos kovotojų. Jie didvyriškai kovoja, bet nuogranka negali laimėti prieš ginkluotus fašistų jėgas, kurias remia viso pasaulio fašistai.

Mizernos Kunigo Coughlin Prakalbos

Penktadienio vakarą kunigui Coughlinui buvo surengtos prakalbos Ebbetts Field, Brooklyn. Jie pranašavo, kad į tą vietą sueis 40,000 žmonių iš-girsti Coughlino, o susirinko kur kas mažiau, negu pusė to skaičiaus. Antrasis balkonas buvo visiškai tuščias, o apatiname balkone buvo matyti daug tuščių sėdynių.

Kaip paprastai, Coughlinas išdrožė šovinistišką, fašistišką prakalbą ir, žinoma, bjauriai užsipuldinėjo ant komunistų. Didelę dalį prakalbos jis praleido gyrimui savo Union Partijos kandidato William Lemke.

Darbininko Pastanga Nepasiekė Tikslų

Praeivis darbininkas pastatė savo gyvybę pavojuje, mėginamas išgelbėti akla moterį nuo mirties. Ta moteris, Margaret Ludthorff, 78 metų, 1660 First Ave., atsimušė į kėdę ir krito pro langą, bet jai pasisekė pagriebti lango uždangos virvę ir ji ten kabėjo kelias minutes. Po biskį senelės spēka išsisėmė ir ji krito keturis augštus žemyn. Praeivis darbininkas Frank Gelada, 42 metų, pamatė ją krinant ir jis ištisė rankas ją pagauti. Krintanti moteris Geladą partrenkė, bet tik lengvai ji sužeidė. Nors Gelado žygis gan daug sulaukė senelės kritimą, vienok ji mirė valanda vėliau nuo susižeidimo.

Šaukia Gelbėti Nuo Deportacijos

Fred Werrman, kuris mėnuo laiko randasi įkalintas Ellis Salos Marine ligoninėje, 15 šio mėnesio bus išdeportuotas nazų Vokietijon, kur jam gresia mirtis, jei iki tos dienos nebus sukelta \$250 jo laisvam išvažiavimui Francijon. Ateivių Gynimo Komitetas šaukia tuojau siųsti kiekvieną galimą centą sekamu antrašu: Am. C. for P. of Foreign Born, Room 1409, 100 Fifth Ave., N. Y.

MIRTYSA—LAIDOTUVĖS

Marijona Protasėviciūnė, 60 metų (Onos Kulbokienės sesuo), 416 So. 4 St., mirė rugsėjo 10 d. Kūnas pašarvotas graboriaus Garšvos koplyčioje. Laidos rugsėjo 15 d., šv. Jo no kapinėse.

Laidotuvių apeigom rūpina si graborius J. Garšva.

Newtown Creek ir East River susibėgime užsiedė laivas Victory, kuris vežė neisdirbtą cukrų. Pašaukti ugniagesiai gaisrą nuslopino.

Reikalauja Gubernatoriaus Veikimo Pieno Krizyje

Komunistų dienraštis "Daily Worker" nuodugniai išdėstė pieno fermerių padėtį, miesto vaikų ligotumą dėl stokos pieno ir didžiųjų pieno trustų pelnus. Laikraštis nurodo, kad ne biedni, pieno trustų išnaudoti fermeriai yra valstijos prieštai, bet pieno trustai ir reikalauja, kad gubernatorių Lehman užstotų fermerius, o ne pieno trustus. Gubernatorių suvertė kaltę už pieno krizį ant fermerių. "Kaip gali gubernatorių Lehman priimti Amerikos Darbo Partijos kandidatūrą ir tuo pačiu kartu pasmerkti fermerius už planavią streiką?" šaukia "D. W." editorialas. Jis nuorodo, kad ADP vadai turėtų tuojau pareikalauti iš gubernatoriaus pasiaiškinimo.

Protestuoja Metimą iš Projektų Darbų

Federalio Rašytojų Projekto Unijos nariai sužinojo, kad šiomis dienomis iš WPA buveinės, 70 Columbus Ave., išsiunčiama šimtai pranešimų to projekto darbininkams apie atleidimą iš darbų. Tai daroma administratoriaus Somervell įsakymu. Atleidžiami ne šelpiamieji, bet šiaip samdyti administratyvio štabo nariai. Įmatoma, kad tas daroma tikslu pastatyti jų vieton politiniai patinkamus administracijas. Darbininkai protestuoja.

Daugiau Saugumo Gatvėse Atsidarius Mokykloms

Pirmadienį, 14 rugsėjo, atsidarys visos New Yorko mokyklos. Tūkstančiai mergaičių ir berniukų grįš testipareitą birželį nutrauktas pamokas. Prie jų prisidės tūkstančiai mažyčių, kurie išeis mokyklon pirmą kartą. Motoristai turi dabar būti kur kas atsargesni. Pereitą metą daug vaikų tapo užmušta ir sužeista kelyje tarp namų ir mokyklos. Motoristai gali padėti pralint nelaimis su mokyklos vaikais, važiuodami kur kas atsargiau tarp 8-9 ryto, 12-1 diena ir 3-4 po pietų.

Važiuotės greitis pažymėtos mokyklų gatvėse yra 10 mylių į valandą. Netrukdyk gaisro pratimų ir niekad nevažiuok per liniją. Griežtai prisilaikyk trafiko signalų ir patvarkymų prie mokyklų kryžkelių. To prisilaikydamos atliksi savo pilietinę pareigą ir padėsi padaryti New Yorko gatves saugiomis mokyklos vaikams.

Trafiko Stotis "I".

Greenpoint policija jieško žmogaus kūno Newtown upėje. Mat, du vyrai, važiuodami automobiliu, matė kai vyras šoko nuo tilto į tą upę.

Gaukite "Laisvę" Naujų Skaituvoju

REIKALAVIMAI

REIKALINGA darbininkų atrinkimui vilnonių skudurų. Atsišaukite: American Wool Stock Corp., 10 Grand Street, New York City.

(214-216)

PARDAVIMAI

PARDUODAME Bar and Grill biznį. Visi vėliausios mados įtaisymai, parduodame su visais rakandais, ir "lease" ant trijų metų. Pardavimo priežastį patirsite ant vietos. Atsišaukite sekamai: 454—6th Ave., kampas 10th St., Brooklyn, N. Y.

(214-220)

PARDUODAME karčiamą su restauracija. Yra 14 fornišiuotų kambarių, visi išranduoti, vieta randasi ant bižnialo kampo. Mes esam išlaikę šį bižnį toje vietoje per 13 metų. Dabar norime parduoti. Visas įtaisyta sulyg vėliausios mados. Parduosime nebrangiai. Nusipirkę darysite gerą pragyvenimą. Turis parduoti greit. Vietą yra su pilniais laisvais. Antrašas: 498 Ferry St., Newark, N. J. Tel.: Mitchell 2-9356.

(210-216)

A. VELICKOS ir O. DEGULIENES

Naujai Moderniškai Įtaisytas

RESTAURANTAS

"Laisvės" Name 417 Lorimer St., Brooklyn

Gaminama visokie valgiai lietuviško ir Amerikoniško stiliaus, mėšiški ir pieniški; kasdien skirtingi ir švieži. Pavyzdinga švarka, greitas ir prielankus patarnavimas.

Aldara anksti rytą iki vėlavakaro kasdien

Prašome įsitęmyti antrašį ir užieiti.

LORIMER RESTAURANT

417 Lorimer Street

Brooklyn, N. Y.

MATEUŠAS SIMONAVICIUS GRAZIAI ĮRENGTA SUSIEJIMAM ĮSTAIGA

Vietos ir importuotos degtinės ir vynai geriausių žravorų alus ir Elius. Kada būsite Brooklyn, užeikite susipažinti.



Kiekvieną subatą karšta vakarienė. Atskiras kambarys, užėjimui su moterimis. Nedėliomis atdaras nuo 1 valandos dieną iki vėlavakaro.

426 SOUTH 5th STREET, BROOKLYN, N. Y. Blokas nuo Hewes elevetierio stoties. Tel. Evergreen 7-8886

Telephone: Evergreen 8-9770

J. GARŠVA

Graborius (Undertaker)

Laidotuvių Direktorius. Išbaizmuoja ir laidoja numirusius ant visokių kapinių parsamdo automobilius ir karietas veselijoms, krikštynomis ir pasivažinėjimams.

231 Bedford Avenue Brooklyn, N. Y.

BERN. J. SHAWKONIS (ASAKUNAS) NAUJAS LIETUVIS GRABORIUS IR BALSAMUOTOJAS

LAISNIUOTAS New York ir New Jersey Valstijoje e Graborystės reikale visada jums mielai patarnaus pigiai. 306 John Street Harrison, N. J. Telefonas: Harrison 6-1693

ANTANAS KASMOČIUS GRAZIAI ĮRUOŠTA VIEŠA UŽEIGA

Čia užėję tikrai jausitės patekę į tinkamą vietą ir atsilankysite dažniau.

VISOKIOS DEGTINĖS, VYNAI IR ALUS

GERI STEAK'AI IR KITI VALGIAI

Antano Kasmocius vieta kersai gatvės nuo "Laisvės", ant kampo Lorimer ir Ten Eyck Sts.

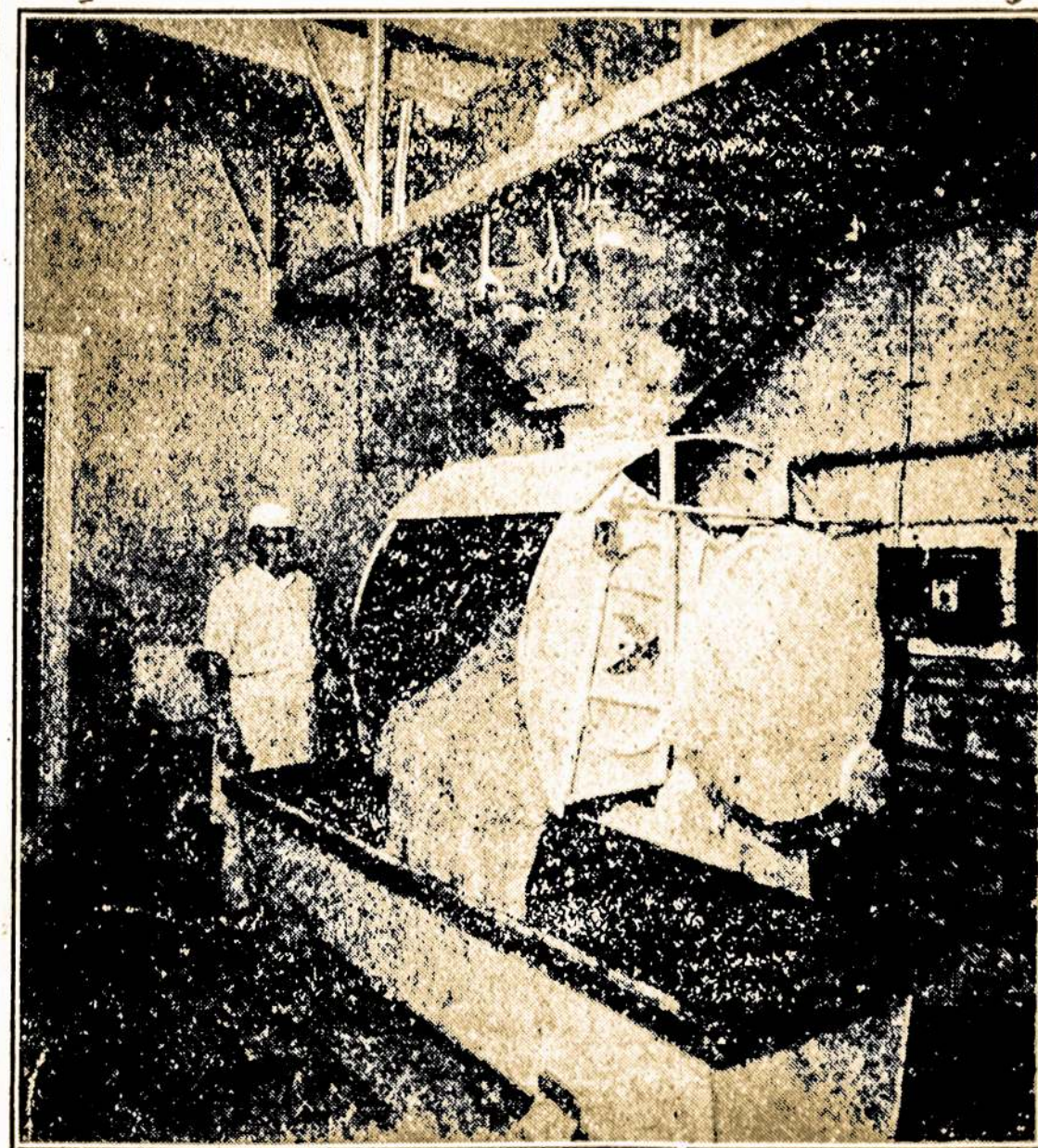
49 TEN EYCK ST.,

BROOKLYN, N. Y.

Graziai primame svečius iš kitur atvykusius. Tel. Evergreen 8-8520

VARPO KEPTUVĖ

36-42 Stagg St. Tel. Stagg 2-5938 Brooklyn, N. Y. Varpo Keptuvės Kėksai Vestuvėm ir Parėm Yra Skaniausi.



Čia Parodoma Dalis Varpo Keptuvės, Kur Kepama duonos: rūgšti ruginė, saldi ruginė, žiely kviečių, žiely rugių, senvičiam duona, balta duona, Calch ir raišin duona. Taipgi kepama roliai ir bandukės. Puikiausias pasirinkimas skaniausių kėksų-pyrų: Pineapple Cake, Apple Cake, Cheese Cake, Coffee Cake, Butter Cake, Bunke ir Spice Cake, Stollen, Doughnuts, Pies, Pasteries, Apple Turnovers ir Jelly Rolls.

Siunčiame duoną per pašta į kitus miestus, specialiai greitai pristato. Ant jūsų pareikalavimo, suteiksime informacijas apie svorį ir kainas.

Antrašas: 36-42 Stagg Street,

Brooklyn, N. Y.